

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2996, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarje-
va 6, telefon 2992

SCLOVENEK

Državni udar v Soliji

Za binkošne praznike nas je Bolgarija nepričakovano presenetila z državnim udarom. Predbinkoštni teden leta 1934 je torej dosegel čisto svojstven rekord, ker sta kar dve državi: Latvija in Bolgarija, »da preprečita fašistične revolucije in zaščita demokracije«, ustanovili avtoritarne vlade, razpustili svoje parlamente, razpustili svoje politične stranke in, oslanjajoč se na vojsko, začeli »v imenu ljudstva« in pod geslom »narodnega edinstva« z radikalno preosnovo celotnega državnega upravnega stroja.

Prevrat v Bolgariji se je izvršil z bliskovito naglico. Niti en sam strel ni počil, niti enkrat ni bilo treba vojski ščititi javnega reda in ko so binkoštni zvonovi zvonili v krasno vignetno jutro, je nova vlada upravičeno oznanila po domovini in po inozemstvu, da vladata red in mir po vsej državi Bolgarov.

Kaj se je zgodilo? Ko je odstopil in na novo poklicani ministrijski predsednik g. Mušanov moral po dolgih brezuspešnih pogajanjih s strankami povedati kralju Borisu, da ne more sestaviti nobene pametne vlade, je slednji po predhodnem sporazumu in brez dvoma po načrtu, ki so ga ob priliki potovanja bolgarskega kralja v Pariz, London in Berlin temeljito preštudirale dotične vlade, dvignil roke v zrak, odslavlil Mušanova, opustil vsako misel na parlamentarno rešitev vladne krize ter podpisal dekrete, s katerimi so poklicani na vodstvo države popolnoma novi ljudje z izrednimi polnomočnimi pooblastili. Vojska je v Soliji in povsod na deželi poskrbel za to, da vest o državnem udaru naroda in razubrla. Nova vlada je takoj šla na delo in je v teku 24 ur izdala celo vrsto odredb, s katerimi preneha popolnoma ustavni režim in je država v upravnem pogledu kar čez noč prišla skozi upravno revolucionarno preosnovo.

Spričo dejstva, da nikdo ni pričakoval preobrata, ki mu je danes še težko dati pravilne oznake — od fašizma po italijanskem ali nemškem vzorcu pa do ogorčene ljudske vstaje proti politični korupciji je veliko različnih stopinj — je vprašanje, zakaj je do državnega udara sploh prišlo, brez dvoma najbolj aktualno, čeravno še danes vsled pomankljivih podatkov ni mogoče najti točnega odgovora. V Bolgariji je dozdaj vladal »Narodni blok«, to se pravi koalicija med demokracijo, nacionalnimi liberali in radikali. Narodni blok je prišel na oblast, ko je leta 1931 strmoglavil diktaturo »Demokratskega bloka (zgovora)«, ki je vsled krvavega režima Cankova in Ljapčeva postala med narodom nemogoča. Pri volitvah leta 1931 je Narodni blok z lahkoto zmagal, a pravi zmagovalci so bili zemljoradniki. Toda ker je Narodni blok bil več ali manj le volivna krpa, so se takoj pojavile težave med globoko si nasprotnimi ideologijami recimo skrajno kapitalistično usmerjenih demokratov ali liberalcev ter med zelo levičarsko usmerjenimi zemljoradniki. Vrh tega se je zgodilo, da so demokraciji zemljoradniško pomoč pri volitvah sicer izkoristili, a zemljoradnikom samim v vladi niso napravili tistega širokega prostora in vpliva, ki bi odgovarjal številu njihovih glasov. Čeravno so zemljoradniki imeli 72 mandatov, demokraciji pa samo 40 in liberalci komaj 31, so demokraciji dobili 3 najvažnejša ministrstva, 2 tudi važni so dobili liberalci, a zmagovalci in v parlamentu najmočnejši zemljoradniki pa komaj 3. Drugi udarci demokratov (Mušanov) proti zemljoradnikom so takoj sledili, ko so različni zakonski osnutki za zaščito in razdolžitve kmeta, ki so jih predložili zemljoradniki, v ministrskem svetu kratkoma romali v koš. In med tem, ko je nova vlada amnestirala največje politične kaznjence, ji niti na um ni prišlo, da bi bila vrnila zemljoradnikom premoženje Zemljoradniške zveze, ki ga je svoje dni Cankova diktatura konfiscirala. Triletno sožitje zemljoradnikov z demokracijo pod klubom Narodnega bloka je tako stranko samo kakor predvsem bolgarsko ljudstvo streglo in nemogoči blok je moral razpasti. Mušanov v tretjič ni mogel ujeti pristanka zemljoradnikov in zato tudi ni mogel sestaviti nove vlade. Državi je grozil politični kaos, ki bi ga bile morebitne nove volitve spremenile v državljansko vojno, ker se je iz navideznega zatišja vrval v osredje zopet krvoločni Cankov, da na hrbtih razdrtega Narodnega bloka, predvsem pa na plečih zemljoradnikov opere madež svojega poraza leta 1931. Parlamentarna rešitev torej pri vročernosti političnih bojev v Bolgariji, kjer odločujejo bolj politični voditelji kot idejni strankini programi, ni bila mogoča več. Kralj Boris je to uvidel in se odločil za izvenparlamentarno rešitev.

V ta namen je rabil opore, ki mu jo je nudila vojska in ki mu jo je prožila mlada patriotska organizacija, o kateri se je vedelo, da korenini tako med širokim bolgarskim ljudstvom kakor tudi med izobraženimi duševnimi delavci. Ta organizacija se naziva po imenu svoje revije, ki jo je izdajala, »Zveno«. Zanimivo je, da je ustanovitelj »Zvene« sedanji glavni urednik Jugoslaviji že od zdavnaj prijazen lista »Pladne«, g. Dimo Kasazov, ki pa se je pred nekoliko leti ločil z manjšo skupino »Zvenarjev« od pokreta ter se začel približevati Cankovu, medtem ko se je druga, močnejša skupina pod vodstvom Kimona Georgijeva, ki je bil še železniški minister v prvi Cankovi vladi leta 1932 ter eden glavnih pokretnikov proti Stamboljskijevemu režimu, čisto jasno opredelila proti Cankovu in se trdno ukoreninila med zemljoradniki, glede politične usmeritve v vprašanju zблиžanja z Jugoslavijo pa prevzela od Dimo Kasazova vsa prijateljska načela, ki jih je oznanjal v svojem listu »Pladne«. Zvenarji so po veliki večini bivši oficerji iz svetovne vojne, ki so se jim pridružili v velikem številu izobraženi krogi, kot profesorji, književniki in časnikarji, ter

Bolgarija se hitro preoblikuje

Diktatura Zvenarjev

Nova vlada je začela z drakoničnimi varčevalnimi ukrepi - Ministri izgube pravico do uradnih avtov, uradniki do nagrad

Sofija, 22. maja. b. Doslej po vsej državi ni bil kršen mir. Edino središče je prišlo do neznatnih komunističnih demonstracij. Policija pa je demonstrante hitro razgnala in jih nekaj prijel. V zadnjih dveh dneh je bilo še nekaj novih aretacij. Trdi se, da je med aretiranimi nekaj voditeljev in uglednih članov makedonstvujuših. Sicer se ni zgodilo po vsej državi nič posebnega.

Nova vlada pripravlja celo vrsto novih naredb in zakonov zlasti glede novega narodnega predstavništva, ki bo postavljeno na stanovsko podlagi in v katerem bo imel kmet večino. Sploh posveča nova vlada največjo pozornost kmetiskim vprašanjem. V krogih, ki so blizu vlade, zatrjujejo, da se reformna dela ne bodo zavlačevala, kajti vsa predela za to državni udar so se pričele že pozimi, sicer v najstrožji tajnosti, zato pa intenzivno in podrobno. Vpoštevale so se vse eventualnosti in izdelan je bil velik reformni program, ki bo sedaj postopoma postal resnica. Prva skrb nove vlade je, kakor že rečeno, ureditev novega narodnega predstavništva, ki bo sestavljeno iz 100 članov, od katerih bo 75 strokovnjakov in predstavnikov vseh stanov, imenovanih od kralja, 25 pa bo izvoljenih iz posameznih gospodarskih organizacij.

Razpust strank

Do tega trenutka še niso prepovedane politične stranke, vendar pa prepoved pričakuje vsako uro. Vse kaže, da se želi dati strankam prilika, da se same razpustijo, kajti na ta način bi se zagotovilo sodelovanje uglednim in poštenim faktorjem posameznih političnih skupin, kar bi bilo v primeru, da vlada prepove obstoj strank, zelo težko, skoraj nemogoče.

Varčevanje se začne pri ministrih

Nova vlada bo izvedla najstrožje varčevanje in je ministrske plače že znižala za 50%. Razen tega je ukinila vse uradne avtomobile. Ministri se bodo v bodoče vozili tudi v navadnih železniških vagonih, rezervirani pa si bodo lahko samo lasten kupe. Vožnja v posebnih salonskih vagonih je ministrom odvzeta. Vlada bo imela na razpolago le en uradni avtomobil, ki ga bo imel ministrski predsednik, le-ta pa ga bo moral dati na razpolago tudi ostalim ministrom, če bo to v interesu službe.

Vlada je izdala nadaljnjo uredbo, ki prepoveduje državnim uradnikom vse nagrade in honorarje od države. Uradniki naj prejmejo samo svoje redne prejemke.

Kaj dela Italijan v Soliji

V mednarodnih diplomatskih krogih se je opazelo dejstvo, da je v petek popoldne, torej neposredno pred državnim udarom, ki se je izvršil v noči na soboto, prišel v Solijo z letalom šef italijanskega tiskovnega urada na Dunaju dr. Moreale. Dr. Moreale je bil skoraj ves pretekli teden v Pragi in se je nato nenadoma, kakor na poziv, vrnil z letalom na Dunaj, odod pa je takoj nadaljeval pot v Solijo. Prav tako se je opazilo, da je ministrski predsednik Georgijev imel v soboto dopolne daljši razgovor s italijanskim poslanikom v Soliji, v nedeljo in včeraj pa je Georgijev sprejel še avstrijskega in madjarskega poslanika v Soliji. Zaradi tega se v mednarodnih diplomatskih krogih veruje, da bo prvi zunanje-politični korak nove vlade zблиžanje z državami, ki so podpisale rimski pakt. Zaradi tega se bosta zamenjala tudi dosedanja bolgarska poslanika na Dunaju in v Budimpešti, medtem ko bo bolgarski poslanik v

Kar je res, je res:
vsakomur
prijatelj!

zadnje čase tudi vodilni zemljoradniki. V svojem programu so vedno odklanjali, da bi bili sorodni fašistom, ali da bi zagovarjali diktaturo, pač pa so vsikdar in v veliko vnevo v imenu bolgarskega ljudstva zahtevali avtoritarno vlado, ki bo znala pripraviti k molku vpitje in početje političnih strank ter zbrati vso bolgarsko ljudstvo v delu za narodno obnovo. Zvenarji so torej zahtevali izvenstrankarsko, vsenarodno vlado, ki naj brez razvrstanih metod parlamenta dvigne Bolgarijo iz sedanje notranje in zunanje-politične obolenosti.

Kralj Boris se je obrnil torej na Zvenarje, da mu dajo moč in program za obnovo, ki je postala nujna. »Zveno« mu je dala vlado in svoj program, ki je postal program nove Bolgarije. Naša dolžnost ni, da dajemo Bolgarom nasvete, kako si naj uredijo življenje v svoji domovini. Zato bomo ostali ob strani, gledali in opazovali. Veselili se bomo naravno vsakega ukrepa, ki bo osvobodil genij nam prijateljskega bolgarskega ljudstva za delo v blagor naroda in splošne kulture in radovali se bomo, če bo zблиžanje z Jugoslavijo pod novim vodstvom le še napredovalo po potih, o katerih sedaj lahko rečemo, da so že izhojena. O bodočnosti izrazimo samo to željo, da bi našega dobrohotnega optimizma ne zanikala, ampak ga potrdila.

Rimu, ki velja kot poseben zaupnik šefa italijanske vlade Mussolinija, ostal še nadalje na svojem mestu v Rimu.

Izjave: Georgijev: Mir in dobri odnošaji predvsem z našimi sosedi

Rim, 22. maja. m. Italijanskim listom poročajo o državnem prevratu iz Solije sledeče: Predsednik nove vlade Georgijev je po prvi seji ministrskega sveta inozemskim časnikarjem glede zunanje politike nove vlade izjavil sledeče:

»Zunanja politika vlade je točno opredeljena v manifestu, ki smo ga izdali na bolgarski narod: mir in dobri odnošaji z vsemi silami, predvsem pa s sosedi. Treba je vedeti, da je celokupno ljudstvo odobrilo zunanjo politiko bivše vlade in da zato ni nobenega vzroka, da bi mi od političnih smernic, katerim smo sledili dosedaj, odstopili. Vprašanje vzpostavitve naših odnošajev s Sovjetsko Unijo še ni dozorelo, čeprav smo ga postavili med točke našega programa v manifestu na ljudstvo. Razume se, da ni mogoče začeti z rešitvijo tega vprašanja. To vprašanje se bo rešilo ugodno skupaj z drugimi vprašanji, predvsem, ako se bo konsolidirala vlada, ki bo mogla vzpostaviti notranji red in mir.«

Cankov: „Treba je potrpeti“

Sofija, 22. maja. »Demokratski Zgovor« objavlja izjavo šefa te stranke in bivšega predsednika vlade Cankova. V tej izjavi pravi Cankov med drugim:

Izpememba, izvršena 19. maja s sodelovanjem vojske, je pomembno dejanje, s katerim je treba računati. Od dogodkov narekovane pobude slone na najboljših namelih. Tako je zdaj nevzdržna situacija likvidirana. Treba je potrpeti in se pomiriti v pričakovanju novih dni. Položaj in dogodke je treba spremljati s hladnokrvnostjo in z rodoljubnimi čustvi.

Stranke ugibljejo

Sofija, 22. maja. AA. Bolgarska brzojavna agencija poroča: Posamezne politične stranke že zavzemajo stališče nasproti novi vladi. »Demokratski Zgovor« g. Cankova je poslal poziv svojim pristajšem, naj podpirajo novo vlado. Kar se tiče Demokratskega Zgovora gg. Burova in Molova, so glavni prvaki te skupine že dali listom izjave, v katerih odobravajo program nove vlade in pozivajo javnost, da s svoje strani pripomore k izvedbi tega programa. Izvršilni odbor radikalne stranke (krila g. Stankova) je sklenil novo vlado podpirati. Odbor je poslal predsedniku vlade g. Georgijevu posebno delegacijo, ki mu je sporočila sklep izvršilnega odbora, da bo vlado podpiral. Druge stranke še razpravljajo o položaju in bodo takisto v kratkem zavzele stališče o svojem odnošaju do

Novi možje v novi Bolgariji

Belgrad, 22. maja (telef.).

Ze za »Ponedeljskega Slovenca« sem Vam poročal, da sestavljajo novo avtoritarno bolgarsko vlado večina voditelji iz pokreta »Zvenarjev«, ki se tako imenujejo po njihovem glasilu »Zveno«, in sicer iz političnega odseka tega pokreta.

Najvažnejša nova osebnost je kajpada predsednik »Zvenarjev« Kimon Georgijev, ki je postal tudi predsednik nove vlade. Kot polkovnik v rezervi se je udeležil leta 1923 upora proti Stamboljskijevi vladi in poleg Damjana Velčeva, bivšega poveljnika solifke vojnne akademije ter brez dvoma glavnega ideologa zvenarskega pokreta, uživa v izobraženih krogih kakor tudi v krogih rezervnih častnikov največje zaupanje. Spočetka je bil pripadnik Cankova, bil je celo prometni minister v prvi Cankovi vladi, toda pozneje ga je zapustil, ker se ni strinjal z njegovim notranje-političnim delovanjem. Tudi v zunanji politiki je hotel svoja pota in je zagovarjal vedno sporazum s sosedi ter stanovito odklanjal delovanje obmejnih revolucionarnih pokretov, ki so toliko škodovali bolgarski zunanji politiki, na primer makedonstvujušči pod vodstvom Vanče Mihajlova. Saj je znano, da so makedonstvujušči večkrat grozili njemu in ožjim zvenarskim pokretom s bombami in to radi njihove jugoslovanske usmeritve.

Za novim predsednikom vlade najpomembnejša osebnost v bolgarskem prevratu je novi finančni minister Peter Todorov, ki je menda edini stari politik, ki je prešel v prevratno vlado. Tudi on je bil v prvi Cankovi vladi, toda zapustil je vlado in Cankova, ker se nikakor ni strinjal z njegovo politiko. Peter Todorov je napisal več knjig o gospodarskem položaju Bolgarije, v katerih je ostro napadal bivšega carja Ferdinanda radi njegove nemiške usmerjene politike, ki da je dovedla Bolgarijo v katastrofo.

Nikola Zaharijev ni »Zvenar« od prvega početka. On je predvsem zastopnik zemljoradnikov. Lani v pozni jeseni se je sprl z voditeljem zemljoradnikov Gičevom, ker je bil proti sodelovanju z Mušanovimi demokraciji, ter izstopil s svojimi ljudmi iz stranke in ustanovil skupino »Aleksander Stamboljski«. Zaharijeva prisotnost v vladi je do-

Georgijev izjavlja, da bo ostala zunanja politika nespremenjena

Kimon Georgijev

nove vlade. Zveza rezervnih častnikov se je tudi izrekla za vlado. Glavni odbor te zveze je na večeršnjem sestanku sklenil moralno podpirati novi režim. Glavni odbor je vladi čestlil in ji želel popolnega uspeha pri njenem reformatorskem delu. Tudi mnogo domoljubnih društev je zavzelo enako stališče do vlade in ji obljubilo moralno podporo.

Zunanji minister Batalov na poti skozi Belgrad

Belgrad, 22. maja. m. Davi je prišel na belgrajsko železniško postajo bolgarski poslanik v Parizu Batalov, ki ga je novi predsednik bolgarske vlade in zastopnik zunanje ministra Georgijev po uspelem državnem udaru brzojavno poklical v Solijo. Batalov se je pozivu novega bolgarskega premijera takoj odzval in odpotoval v Solijo. Davi ga je pričakoval in pozdravil na tukajšnji železniški postaji bolgarski poslanik na našem dvoru Kiosevanov, za katerega je, kakor prihajajo poročila iz Solije, rezerviran portfelj zunanje ministrstva. Vse do odhoda vlaka se je Batalov razgovarjal s poslanikom Kiosevanovim. Dr. Kiosevanov je ob tej priliki sporočil Batalovu zadnje vesti, ki jih je prejel od svoje vlade iz Solije. Na peronu je bil navzoč tudi Karadžev, načelnik konzularnega oddelka v zunanem ministertvu, ki vodi pogajanja z našo delegacijo za sklenitev trgovinske pogodbe med Bolgarijo in Jugoslavijo, prav tako pa je bil na postaji Penčo Petkov, novoimenovani svetnik pri bolgarski vladi, ki je prišel v Belgrad z Dunaja in se z istim vlakom, kakor Batalov odpeljal v Solijo. Batalov na železniškem peronu navzočim časnikarjem ni hotel dati nobene izjave.

kaz za to, da se bo nova vlada opirala na zemljoradnike, ne pa, da jih bo zatirala.

Novi notranji minister Peter Milinev je general v rezervi ter je med izobraženci zelo priljubljen, med rezervnimi častniki pa uživa kot njihov predsednik velik ugled. General Milinev je istočasno tudi Veliki mojster bolgarske framasonske lože.

Janaki Molov je univerzitetni profesor na poljedelski fakulteti v Soliji. Tudi on je bil član prve Cankove vlade kot minister za kmetijstvo in je istočasno kot vsi drugi zapustil Cankova ter vstopil v zvenarski pokret, ki ga je sedaj zopet spravil na površje.

General Petko Zlatev je znan kot vojak z močno pestjo. Jugoslovonom je znan, ker je dolgo časa sodeloval v komisiji za likvidacijo dvostranskih posestnikov in bival dalje časa tudi v Belgradu.

V dobro voljo nove vlade menda vsi verujejo, le tupatam se izraža bojazen, da novi možje nimajo zadostno političnih izkušenj, da bi mogli kmalu rešiti vse ogromne probleme, ki so si jih stavili

★

Japonska noče slišati o ZN

Tokio, 22. maja. p. Ves japonski tisk se obirnjo peča s pogajanjmi Litvinova v Zenevi. Zlasti z zanimanjem zasleduje vrsti glede pristopa v Zvezo narodov. Poluradno se objavlja, da se japonsko stališče tudi v primeru vstopa Sovjetske Rusije v Zvezo narodov ne bo spremenilo. Vstop Rusije v ZN ne bo rešil političnega položaja ZN in je še en nov dokaz za trditve, da je ZN igrača gotovih veselil. Vprašanje vrnitve Japonske v ZN je izven diskusije in popolnoma izključeno.

Tokio, 22. maja. p. Japonska vlada je sklenila zgraditi na zapadu Mandžurije in v provinci Džehol več novih železniških prog, ki bodo velikega strateškega pomena. Poleg tega namerava utrditi več krajev na severu velikega kitajskega zidu. Kitajska vlada je proti tem gradbam vložila protest v Tokiu.

Politične zmede v Zenevi

Litvinov se smeje

Državniki ne vedo kam z Rusijo — ki prebrisano neli preprič

Zeneva, 22. maja. T.G. Litvinov in Sovjetska Rusija sta bila danes dramatični predmet vsega zanimanja tukaj, ker prihaja na dan vedno bolj očitno stiska, ki naj bi jo v načrtih francoske diplomacije igrala Rusija v bodoči evropski politiki. Litvinov sestanek s Trockijem je v tem ozračju tukaj bil ena posravnega pomena. Litvinov se spremlja po Zenevi kakor človek, ki se zaveda, da je napravi verjamsko zmoto ne samo pri Zvezi narodov, ampak po vseh evropskih diplomatskih pisarnah. Litvinov mora baviti z njim in z njegovo Sovjetsko Rusijo, ki je že 15 let velika tajna v evropski politiki. Ta tajna verjamejo, da je Litvinov in, oziroma njegove spretnosti, nekateri evropske države, kako in kaj urediti svoje odnose do Rusije, to pa zato, da bi imel jasno sliko, kadar bo treba s francoskim ministrom govoriti o načrtu rusko-francoske zveze, oziroma o velikem evropskem paktu o medsebojni pomoči proti vsakemu poskusu revizije tega pakta, oziroma, tretje, o naletu vstopa Rusije v Zvezo narodov. Litvinov ima priliko videti v Zenevi, kakšno razburjenost vlada v vseh krogih glede vseh treh točk, ki polagoma prihajajo na dnevni red.

Francoska politika se trudi, da bi Rusijo popolnoma odrgala od Nemčije, kar ni tako težaven problem, če z vidom na dejstvo, da je napetost med obema državama velika, ker je znano, da ima Hitlerjevska Nemčija ambicije v ruski Ukrajini. Poljska je svoje odnose z Rusijo popravila, toda podlega je zopet vplivu nemške diplomacije, ki hoče Rusijo osamiti in ji odrgati njene sosedo, ter z Nemčijo podpisala nenapadalen pakt, ki ne gre v račun francoskim načrtom. Sedaj namreč se je ravno v Varšavi pojavilo veliko nasprotstvo proti velikemu paktu o medsebojni pomoči in Poljska, kakor tudi Anglija, nasprotujeta temu, da bi se paktu

priljubili. Nasprotstvo izvira iz tega, ker bi na ta način po krivi poti Rusijo naravnost prisilili, da vstopi v Zvezo narodov, česar pa niti Poljska niti Anglija na noben način nečeta. Poljska je stavila tudi svoje pogoje in sicer zahteva zase stalno mesto v svetu Zveze narodov ter nadalje, da se odveže od vseh manjšinskih obveznosti, ker bi sicer bila v Zvezi narodov, če bi vstopila tudi Rusija, z njo v neprestanih preprih.

Medtem, ko se diplomati v Zenevi prepirajo, kako postaviti na noge evropski pakt o medsebojni pomoči in o jamstvu sedanjih meja s pomočjo Rusije in kako na drugi strani spraviti Rusijo v Zvezo narodov, oziroma preprečiti, da bi vstopila, ima Litvinov tukaj gosposko vlogo smehljajočega se opazovalca, ki ve, da bo prej ali slej Evropa sama prila v položaj, da ga pokliče, in ki ve tudi, da je zasejal med evropske državnike toliko prepira, da bo njegova država spričo neodločnosti, ki vlada med državniki, z lahkoto uveljavila svoje težnje, oziroma izpeljala svojo velikopotezno politično intrigo.

Rusko-francoske zveze ne bo?

Pariz, 22. maja. A.A. Tukajšnjim listom se zdi zelo malo verjetna vest, ki jo je objavil neki ameriški list, da se je g. Barthou pogajal z g. Litvinovim o sklenitvi francosko-ruske zveze. Listi med drugim naglašajo, da takšna zveza ne bi bila v skladu s paktom Društva narodov in da je razen tega vstop Sovjetov v DN zvezan z mnogimi težavami. Naposled listi naglašajo, da bi ženevski razgovori med gg. Barthoujem in Litvinovim, tudi če vesti o zvezi med obema državama niso resnične, mogli imeti veliko korist za splošni mednarodni položaj.

Starhemberg v Berlinu

Uspešna pogajanja za sporazum med Avstrijo in Nemčijo

Berlin, 22. maja. k. Razni posredovalni poskusi med Nemčijo in Avstrijo so privedli do uspeha. V zadnjem času se je Hitler izjavil, da zahteva samo, da se Starhemberg opraviči za zalitve, ki jih je izrekel na pogrebu nekoga Heimwehrova, ki so ga ubili narodni socialisti. Starhemberg je med tem imel svoj znani pomirjevalni govor v Solnogradu. Od tod je Starhemberg odpoval v Berlin, kjer je imel kratek sestanek s Hitlerjem. Nadalje razgovore s Starhembergom pa sta vodila von Neurath in Rosenberg. Starhemberg je zahteval, da se ukine propaganda proti Avstriji. Rosenberg je zahteval, da se izpuste vsi narodni socialisti in da se v Avstriji odkoli preneha z agitacijo za Habsburgovce. Knezu Starhembergu je bilo rečeno, da dr. Dollfuss ni pravi partner za avstrijsko-nemški sporazum.

Hitler evci nagačajo — socialisti kličejo

Dunaj, 22. maja. k. Medtem ko je imel zvezni kancelar dr. Dollfuss včeraj v Neustädterju veliko zborovanje, kamor je prišlo nad 30.000 kmetov iz srednje in severne Gradišanske, so narodni socialisti zopet izvršili strašen atentat v kopalnici Ischellu v veliki dvorani, kjer je zdravstveni vrelec, Eksplozija je bila tako strasna, da je poslopje popolnoma porušeno. Policija je prišla večje število narodnih socialistov. Oblasli so storile vse, da preprečijo nadaljnje atentate. Zelezn. proge čuvajo posebne straže Heimwehra, poleg tega pa se stalno vozijo in pregledujejo proge vojaške patrulje na dresinah. Pri mestu Dorf so snoči narodni socialisti streljali na dva člana Heimwehra, ki sta vršila svojo dolžnost in so oba težko ranili. Vlada je zaradi novih atentatov sklenila, da vse izpuščene narodne socialiste zopet internira.

Radi tega je Starhemberg izjavil, da ima samo omejena polnomočja. Glede Habsburgovcev je izjavil, da od te strani ne pretili velika nevarnost, ker je iz podkancelarskega mesta spodnesel majerja Feyja, ki je največji zagovornik Habsburgovcev. Starhemberg je izjavil, da bi bil za to, da se za regenta Avstrije proglasi član najstarejše avstrijske aristokratske rodbine (pri tem je mislil na samega sebe). Starhemberg je nadalje izjavil, da bo v najkrajšem času s kancelarskega mesta odstranjen dr. Dollfuss.

Vse te vesti o Starhembergovih izjavah so vzbudile na Dunaju silno razburjenje. Trdi se, da je Starhemberg šel v Berlin zato, da intriguira proti Dollfussu in da se sebe spravi na regentsko mesto Avstrije.

Dunaj, 22. maja. b. Čuje se, da je ustavljeno postopanje zaradi veleizdaje proti dr. Rennerju, bivšemu podkancelerju, nadalje proti mestnim senatorjem Wernerju, Speiserju in Bretnerju, proti magistratnemu ravnatelju Hortlu, podnačelniku Emerlingu, generalu Schellerju, generalu Mayerju, mestnemu svetniku dr. Ellenbogenju, bivšemu gasilskemu poveljniku Wagnerju in proti mestnim zdravnikom Schneidenaglju in Weiglju. Proti vseh pa se bo vodila preiskava zaradi tega, ker niso prijavili pripravljene puča. Preiskava zaradi veleizdaje pa se bo vodila še dalje proti bivšemu mestnemu županu Seitzu, mestnemu svetniku Segnerju, dr. Danebergu, podpredsedniku Kelmnerju in poveljniku republikanskega Schutzbunda, generalu Körnerju. Trdi se, da bi bila dr. Seitz in dr. Daneberg spuščena na svobodo, toda nista hotela podpisati izjave o svojem bodočem delu.

Ker ni spoštoval t. mainika

Pariz, 22. maja. p. Na območju postaji Kahl je bil aretiran po poročilih današnjih pariških listov strojevodja Remel, baš ko je stopil z lokomotive. Nemške oblasti navajajo, da se je na dan praznika dela, dne 1. maja, iznenadno izjavil o voditeljih nove Nemčije ter je na njihov račun izustil več žaljivih opazk. Francosko zunanje ministrstvo je uvedlo glede tega primera obsežno preiskavo.

Letalski vlak

London, 22. maja. A.A. Iz Moskve poročajo: Danes je odplnil na poskusni polet na Krim tako imenovani letalski vlak. Vlak sestoji iz enega letala, ki vleče tri letala brez motorjev; na teh letalih so prav tako piloti. Projektanti tega letalskega vlaka so med drugim imeli na umu tudi prihranek časa. Potniki in pošta se lahko spuste na vmesnih postajah na zemljo na vseh treh brezmotornih letalih, ne da bi morali glavno letalo, ki vleče vlak, pristati. Prvi poskusni polet se dobro uspel. Letalo so prila iz Moskve v Harlov v 4 in pol urah in so se vsa spustila na določenih krajih s potniki in pošto.

Drobne vesti

Belgrad, 22. maja. m. Prihod članov bolgarskega Pen-kluba je sedaj končno uveljavljen določen na 26. maja. Dne 28. maja bodo odpotovali bolgarski gostje v Zagreb, kjer bodo ostali dva dni, nato pa bodo odpotovali še v Ljubljano, kjer se bodo zadržali tudi dva dneva.

Zagreb, 22. maja. b. Davi je umrl v zagrebškem sanatoriju dr. Ivan Gmajner, senator.

Zagreb, 22. maja. c. 26., 27. in 28. maja bo v Zagrebu XV. kongres jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov. Program kongresa je zelo obširen. Glavno zasedanje kongresa bo v nedeljo 27. t. m. in se bo vršilo v dvorani zagrebske borze.

Belgrad, 22. maja. m. Snoči je bila plenarna seja centralne uprave Združenja sodnikov kraljevine Jugoslavije, na kateri se je razpravljalo o vseh perečih vprašanjih, ki se tičejo sodnijskega stanja.

Madrid, 22. maja. c. Snoči ob 9 sta trčila električni in izletniški vlak. 40 vagonov je popolnoma razbitih. Doselej so izpod ruševin potegnili 12 mrtvih in 40 težko ranjenih.

Bad Kissingen, 22. maja. c. 18. igra za svetovno prvenstvo med Aljechinom in Bogoljubovim je končala neodločeno.

Bruselj, 22. maja. c. V rudniku Monsu je prišlo preteklo noč zopet do večjih eksplozij, ki pa niso zahtevale nobenih človeških žrtev. Zdaj bodo v rove napeljali vodo.

Kulturni boj v Nemčiji

Katoliški škofje pogumno branijo Cerkev proti nordiškemu paganstvu

Dunaj, 22. majnika.

Popolnoma negotovo je, kako se bodo uredili v Nemčiji odnosi med Cerkvijo in državo. Konkordat sicer obstoja, toda narodnosocialistična vlada trdi, da je treba razjasniti ono točko, ki se tiče katoliških mladinskih društev. Vatikan stoji odločno na stališču, da ima katoliška mladina pravico do svojih lastnih verskih in kulturnih organizacij, dočim narodni socialisti ne odnehajo od svojega načela, da mora vsa nemška mladina biti organizirana v državni mladinski zvezi, v kateri pa se propagirajo načela, ki so v mnogem oziru v bistvenem nasprotju s katolicizmom.

Že od lanske jeseni se vršijo pogajanja med sv. stolico in rajhom, kako bi se sklenil glede katoliških mladinskih društev aranžma, ki bi dal Cezarju, kar je Cezarjevega, Bogu pa, kaj je božjega. Kompromisna formula pa se do danes ni našla in g. Buttman, ki so mu od strani nemške vlade ta pogajanja poverjena, se nahaja sedaj v Berlinu ter se dela, kakor da se ne bo več vrnil v Rim. Obtem vlada nadaljuje borbo proti katoliškim kulturnim organizacijam, tisku in duhovnikom, tako, da je položaj katoličanov v Nemčiji težak. Toda nemški katoličani imajo pogumen episkopat, kateremu je na čelu neuklonljivi kardinal Bertram.

Odločen pastirski list kardinala Bertrama

Kardinal je nedavno v svojem pastirskem listu objavil pastirsko poslanico, v kateri pravi, da Cerkev nikoli ni uživala popolnega mira. »Zadnji dve desetletji se je morala boriti proti marksizmu in boljševizmu, sedaj pa ima opraviti z novim, takozvanim nordiskim evangelijem, ki ga oznanja narodni socializem. Moramo se boriti proti novemu paganstvu, ki v tisoč oblikah skuša promikniti v narodno dušo. Mladini vsiljujejo knjigo (Mytos XX. stoletja), ki taji Kristusovo smrt, greh in odrešenje ter oznanja neko narodno cerkev, katere Jezus Kristus ne pozna. Bogokletno so v velikonočnih praznikih ti pogani zlikali: »Ponosno dvigamo svoje glave in nočemo ničesar vedeti o Jagnjetu božjem, ki se je baje na Golgati za nas žrtvoval; mi ga ne potrebujemo, ker ne poznamo ne greha ne kazni za greh, ampak se dvigamo k solcu sami. Cerkev pa neomajno uti apostolski nauk in stoji na stališču, da zvestoba do Cerkev ni v nobenem protislovju z zvestobo do nove nemške države. Priznamo vse dobro, kar je nova država prinesla. Pokornost katoličanov državi je najtrdnješa podlaga za državno avtoriteto. Toda naša vera se ne sme žaliti in evangelij Jezusa Kristusa se ne sme potvarjati. Če proti temu vstajamo, nas ne vodi nobena politika in nobeno strankarsko misljenje. Sicer pa, naj pride, kar hoče, katoličani naj pomnijo, da so časi borbe resni in veliki časi. Cerkev in katoličani gledajo z zavestjo končne zmagave v bodočnost.«

Kako je kardinal Bertram odslovil von Papena...

Zanimivo je vedeti, kakor nam pripoveduje Charles Pichon v »Echo de Paris« od 20. t. m., da se je namreč nemška vlada hotela kardinala Bertrama znebiti. Nedavno ga je obiskal podkancelar von Papen, da bi kardinala pregovoril, naj bi se režimu ne upiral. Ker pa je kar-

Sv. oče ob jubileju sv. Jeronima

Dne 16. maja je sv. oče v posebni avdienci sprejel rektorja zavoda sv. Hieronima, msgr. dr. Juraja Madžereca, za njim pa zavodovega duhovnika p. dr. Zgombiča ter člana uprave p. dr. Prešerna in p. Kärnenčiča z gojenci. Zavod sv. Hieronima je ustanovil papež Pij I. 1790 prvotno z naslovom Collegium Croaticum. Toda v tem hrvaškem kolegiju so hrvaški gojenci ostali le 5 let. L. 1864 pod papežem Pijem IX. se je hrvaški kolegij zopet ustanovil ter bil posvečen bratoma sv. Cirilu in Metodu. Pa tudi ta kolegij je trajal le 7 let. Bili so še razni poskusi l. 1884 in l. 1901, ki pa se niso obnesli. Šele pod papežem Pijem X. je zavod zopet začel svoje delovanje, k lero pa je prekinila l. 1915 svetovna vojna.

Šele pod sedanjim papežem Pijem XI. je bilo vprašanje zavoda sv. Hieronima na podlagi sporazuma z jugoslovansko vlado ugodno rešeno. Sedaj zavod že 10 let uspešno deluje ter je v tem razdobju v njem doštudiralo 35 duhovnikov. Ob priliki 10-letnega jubileja je sv. oče sprejel zavodovo vodstvo in njegove gojence ter jih približno takoie nagovoril:

»10 let življenja ni mnogo. Vendar pa v današnjih časih tudi ni malo; saj se ugodni vrste z nevrjetno nagljo. Deset let nikakor ni malo, če pomislimo, da je ta vaš in naš zavod že 35 mladim duhovnikom iz vaše drage domovine omogočil v Rimu dokončati bogoslovne in sorodne študije. Po končani študiji so se vrnili v svoje školje, kjer biogoslavljeni in uspešno delujejo. Veselimo se z vami in čestitamo vam, ker ste tako srečni, da morete v Rimu poostri svoje znanje in dušo obogatiti z duhovniškimi čednostmi in krepostim. Radi

Utrinki

ZLATA DOBA

Treno pred sto leti je prišel pariška »Spitikon ilustracija« članek z naslovom: »Zakaj bo leto 1934 zlata doba? Njegov avtor, Guy Vygolles, podrobno in duhovito dokazuje, da bo po Napoleonovih vojnah utrjena Evropa za vselej preokalela, meče v orala. Doba večnega mira bo obrodila napredek znanosti in umetnosti. Tehnika in obrt bosta ustvarili splošno blaginjo. Revščina bo izumrla. Pod novimi boljšimi razmerami poslano dovrečeno blago in krotko. Šterilo glavnice bo hitro nazadovalo. Vladaji bodo pozabili na težkote ter kakor pastirji pasli mirno čredo. — O, kako bi želel jaz živeti do srečnega leta 1934, da bi se prepiral o prečistosti svojega upravljanja, da bi videl, kako bo prejele dočelce sto let pozneje zasluženo nagrado in odškodnino za dolgo stoletja trpljenja, muk in razburjenja! — Kako bi bil razočaran la Guy Vygolles, če bi stal zdaj iz groba... Markiško izmed sedanjih napovedovalcev bodočnosti tudi prerokuje nam enakom boljše od sedanjega življenja. Ali ne

dinal bil trd kakor skala, je Papen začel govoriti drugače. Dejal je, da je Njegova Ekscecenca že v letih in da ima pravico zahtevati koadjutorja. Seveda bi koadjutor moral biti persona grata vladi. Taka zahteva da bi bila v resnici oportuna in modra. Kardinal se je nasmešnil in dejal von Papenu: »Ekscecenca, jaz sem res, da že star 75 let, toda sem zdrav in se čutim še mladega — na vsak način se vedno toliko mladega, da se lahko podam v koncentracijski tabor.« Potem je kardinal pozvonil slugi. Ko se je sluga pojavil, mu je kardinal dejal: »Ekscecenca želi, da bi ga spremili v... Lahko?« mislimo, kakšen obraz je von Papen napravil. Nekoliko pa mu je ta lekecija pomagala, zakaj takoj nato je izšel v »Germanij«, ki je Papenova list. Članek proti poganski propagandi dr. Rosenberga...

Cerkev ne pusti mladine paganom

S kardinalom Bertramom so pa vsi nemški katoliški škofje brez izjeme. Tako n. pr. je imel škof Spröhl v Stuttgartu preteklo nedeljo govor, v katerem je protestiral proti temu, da Hitlerjevska mladina nobene nedelje, ko je na marših ne prisostvuje nobenemu verskemu obredu. Katoličani tega ne morejo trpeti, kolikor se tiče katoliške mladine. Dočim vlada objavlja škofom, da bo katoliški mladini omogočila, da posluša službo božjo, pa se voditelji norčujejo in mladencem pravijo, da odslej ni treba več nobenih verskih vaj in obredov, ali pa jih peljejo v protestantsko cerkev — če pa so protestantje v večini, jih zenejo v katoliško, češ, da je to vseeno, saj bo kmalu ena sama nemška cerkev. Cerkev v tem oziru ne bo nikoli odnehala, ker je njeno načelo, da je religija moralno osiše ljubezni do domovine in do naroda. Mi nečemo, da bi mladina utonila v verski brezbriznosti in zato škofje pozivajo tudi stare, da ne dopuščajo, da bi njihovi otroci bili zapeljani v brezverstvo ali versko brezbriznost.

Značilno je tudi, da je Papenova »Germania« objavila sledeče: »Nemški katoliški episkopat je že opetovano naglašal, da se med sv. stolico in vlado rajha še vedno vršijo pogajanja o tolnačenju in izvajanju čl. 51 konkordata. Zato je episkopat opomnil člane vseh katoliških organizacij, da ostanejo svojim društvom zvesti, naj so okoliščine še tako težke. Isto stališče zavzema episkopat tudi napram izjavi voditelja nemške delavske fronte, ki je dejal, da noben delavec ne more istočasno pripadati nemški fronti in kakšni katoliški delavski organizaciji. Katoliški škofje upajo, da se vlada tega ne bo držala. Če bi pa kdo člane katoliških delavskih organizacij pozval, naj svojo organizacijo zapustijo, pa katoliški škofje svoje vernike pozivljajo, naj z moskijem pogumom, pozivljajo se na konkordat, ostrnejo v svojih duševih.«

Vlada šikanira naprej

Najnovejša odredba vlade, ki označuje njeno nadaljnjo cerkveno politiko, je ta, da je bilo na binokosni ponedeljek prepovedano državnemu radiu, da prinese še več tednov prej naznanjeni verski govor berlinskega katol. škofa Baresa. Na tozadevno vprašanje je radio odgovoril, da mu to prepovedujejo navditi, katera imajo glede govorov oseb, ki stojijo v javnem življenju.

Škof Fogar pri sv. očetu

Rim, 22. maja. k. Trzaski škof Fogar je prispel v Rim, kjer je bil takoj sprejet v dr. avdienco pri sv. očetu.

Vojna v Arabiji

Rim, 22. maja. b. Po vesteh iz Kaira se bodo pogajanja, ki se že nekaj časa vodijo med Ibn Saudom in jemenskim Imamom, danes končala. Jemenski Imam je sprejel večji del pogojev, ki jih je postavil Ibn Saud. Vprašanje je samo, če se bo taka pogodba lahko izvedla, kajti vojaški krogi v Jemenu so proti temu, da Imam podpiše mirovno pogodbo, ki jo mu bo dikiral Ibn Saud. V slučaju pa, da jemenski Imam to stori, ni izključeno, da pride v Jemenu do državnega udara, s čimer bi taka pogodba postala tudi neveljavna. Seveda se bodo takoj pričele nove vojaške operacije proti vahanitski vojski.

Kneza rubijo

Berlin, 22. maja. p. DNB poroča: Na posestvu kneza Plessa v poljski Gornji Slezijsi se mudi že več časa okoli 20 eksekutorjev, ki rubijo kneza za davne zaostankne. Doselej so že zarubili več tisoč ton premoga, industrijske stroje, blagovne zaloge, gotovino in vrednostne papirje. Skupna vrednost zaplenjenega imetja znaša okoli 20 milijonov zlotov. Zaplenba se je izvršila na podlagi sklepa varšavskega najvišjega sodišča, ki je odločilo dolgotrajno pravdo med poljskim erarjem in princem Plessom v skodo slednjega. Sicer pa se je z zadevo bavilo že več mednarodnih instanc, med njimi tudi haasko razsodišče. Princa Plessa ni na posestvu, ker je zaprt v neki poljski ječi. Bil je namreč obsojen na tritedenski zapor.

Konferenca o radiju

London, 22. maja. p. V Londonu se začne te dni konferenca o radiju, kateri bodo prisostvovali delegati iz vseh evropskih držav, skupno 120 po številu. Konferenca bo obravnavala zlasti vprašanje političnih in agitacijskih govorov v radiju, ki zahtevajo na odgovor poslušalec v sosednjih državah. Pripravljen je že predlog medsebojne pogodbe radijskih društev v posameznih državah, po kateri bi bili taki politični propagandni govori, katere imenuje radijsko vojno, prepovedani.

Dunajska vremenska napoved. Vzhodni rob Alpe: Spremenljiva oblačnost, brez znatnih padavin, temperatura bo nekoliko padla. — Južne Alpe: Pretežno jasno.

bodo tudi sedanjí preroki razdelili tovarski Guy Vygolles?

KAKSNEGA MOŽA SI ZELE?

Nek angleški ženski list je pred kratkim razpisal anketo, v kateri naj bi se njegove cenjene bralke izjatile, kakšne lastnosti bi po njih mavin moral imeti dober zakonški mož. Rezultat tega ženskega plebiscita se do strmi v naslednjih dvanajstih točkah: 1. zvestoba, 2. ljubezen do doma, 3. trdno zdravje, 4. sprajirnost, 5. ljubezen do otrok, 6. smisel za humor, 7. vrlščina, 8. obredavne samega sebe, 9. družabne talente, 10. uspeh pri poklicnem delu, 11. zadovoljstvo pri delu, 12. prijetno znanje jezika.

Urednica tega lista, ki komentira ta plebiscit pristavlja, da so tako glasovale poročne ženske, k so že doli časa v zakonu in ki so že prebolele prezevalovanje ljubzenske neoddanosti. Mlada dekleta bi verjetno glasovale drugače.

Verjetno. Saj mladina gleda rse v rožnatih barvah, zrelejša doba pa pozna tudi druge barve.

Gorenjski lantje in može na sv. Joštu:

Mogočna verska manifestacija

Sv. Jošt, 22. maja.

Gora Sv. Jošta nad Kranjem je gotovo ena najbolj privlačnih točk v naši deželi. Prelepa gorenjska ravnina, obdana na vseh straneh od gorskih velikanov, leži kakor na dlani pred teboj. Ni čudno, če so že naši pradedi radi zahajali na to goro in so se zidali tu gori lepo romarsko svetišče, kamor so od nekdanj romale trume Slovencev z vse dežele. Zadnja leta so si može in lantje iz kranjske dekanije izbrali Sv. Jošta za kraj svojih vsakoletnih verskih zborovanj. Vsako leto postajajo ta lepa zborovanja bolj priljubljena. vedno večje trume mož in fantov se zbirajo.

Tudi na letošnji binkoštni ponedeljek so se zbrali. Že na predvečer je ubrano zvonjenje naznanjalo dolincem praznik gorenjskih mož in fantov. Mogočen kres je zagorel, cerkev je zažarela v umetni luči. Prvi zborovalci so prišli na goro že na predvečer. Prejšnja leta se je ob kresu oglasila lepa slovenska pesem, ki je mogočno donela v do-

lino. Letos je ni bilo. Nevihita s strelo in navlivo nas je prepodila pod streho. Nekaj veličastnega je taka nevihta v gorah. Ravno pod teboj vre v viharju in nallivih, silni bliski in strele v dolini režejo ozračje, da za trenutek zagori vsa dežela... Zunaj je divjala nevihta, v sreih mož in fantov pa je bilo mirno. Že na predvečer so prihajali k sveti spovedi.

Praznično jutro je zablestelo v soncu. Ze v najbolj zgodnjih urah je gora oživila. Zborovalec so prihajali od vseh strani. Lepo število jih je bilo zbranih že pri jutranji službi božji. Spovednice so obdale dolge vrste mož in fantov, ki so se po sv. maši zgrnile okrog obhajilne mize.

Proti deseti uri je gora oživila kakor mravljišče. Na prostem so domači fantje postavili oltar z naravnost umetniškimi okusom. Nad oltarjem je kraljeval Kristus na ogromnem križu. Točno ob 10 je stopil pred oltar kranjski župnik duh. sv. Matija Škerbec. Na gori je zavladala pobožna tišina.

Stotine poslušavcev so z največjo pozornostjo sledile besedam govornikovim. Ostale bodo vsakomur v neizbrisnem spominu. Poslušalci so se znova utrdili v zvestobi do svoje vere in Cerkev, so poživili svojo pravo ljubezen do naroda in se navdušili za poštenje v zasebnem in javnem življenju. Sv. mašo je daroval g. rav. Gabrovšek. Med sv. mašo je mogočno prepeval pevski zbor fantov in mož pod vodstvom pevovodje gosp. C. Mohorja.

Kmalu po 11 je bila pobožnost končana. Mnogi so se pričele v najlepšem redu in miru razhajati. Navzoča oborožena oblast je mogla samo konstatirati, kako lepa disciplina vlada pri njih, ki jih veže bratska ljubezen v eno družino, ki je enega srca in enega duha.

Lepo je bilo pri Sv. Joštu. Prihodnje leto se bomo spet zbrali. Morda v še večjem številu kakor letos. In čez dve leti zopet, da se navdušimo vedno znova za ideale, od katerih ne smemo in nečemo odnehati.

Slovenka v Shakespearejevih krajih

Tam v jedru Angleške je Warwickshire, pravijo ji zelena in pokojna. In rasi: natura tam je čudovita, prav tako, kakor bi se bil sredi nje porodil Sen kresne noči. Zelenje je tako zeleno, kakor menda nikjer drugod na svetu. Avonove vode tako mirne in sanjave in na njih kraljevi labudi in ob njih samotna drevesa s kobulji ptičjeje lima v vrhovih: človek kar pomisli, ali ne bo prilazel iz njih Spak. Gradovi so tudi mogočni in kaj jih je; starodavna mesteca so ponižna in naivno-vesela: ustvarili so jih prav isti meščani, kokor vam igrajo v igri.

Pravijo, da Angliži nikdar korenito ne pretrgajo s preteklostjo, prevzamejo, kar je na njej lepega in dobrega in prilagodijo novim časom. Nikdar ne podirajo svojih domov, popravljajo jih in opremijo z modernim komfortom, ki ga enako ljubijo kot spomine in priče preteklih časov. Tako ti kraji tod okoli menda niso dosti spremenili svojega lica v treh stoletjih.

Čuden je danes, v pomladanskem solncu, vtis teh neskončno nežnih harmonij linij in barv. S svojo skromnostjo in neobgljenostjo ti je ta natura takoj pri srcu, da bi jo božal in ji iskal zavetja. Obenem se ti zazdi, da je za danes presladka, da bi bila pristna in naravna, da je afektirana in smešna tukaj sredi modernejšega sveta. S mo li res iz tako ostrih krajev, da smo že krivični proti obrazu Ofeleje? Vendar svet danes že čeni in išče in se za teke v »mile in sladke« kraje. Po vojni se je naselilo po Warwickshire vse polno ameriških družin, ki si lahko privoščijo, kar je najlepšega na svetu.

Glavno mesto grofije je Warwick ob Avon-u. Znamenit je impozantni grad nad mestom. Tako je velik in razkošen, da je njegovo vzdrževanje predrag za kneza, dal ga je v najem ameriškim bogatašem in ti zdaj rezidirajo v njem. Lepo je ohranjen etari Leicester Hospital tam koncem mesta. 1573 ga je zgradila ta knežja družina — stavbe so še danes prav iste: majhne hiše s temnimi lesenimi tramovi po fasadah, med njimi dvorišča z vrtički — in mu dala sredstva in nalogo, da se v njem ohranjujejo ostareli in onemogli. To je ena izmed onih mnogih privatnih ustanov, ki že stoletja po vseh krajih Angleške pomagajo bolnim ali starim.

Nekako 8 milj od tukaj po vedno enako sladki pokrajini leži Stratford on Avon, Shakespearejevo mesto: tukaj se je rodil, živel in umrl, le po bogastvo je šel v mesto, v London. Bog ve, odkod je prišla prav v to mirno mestoce na ravnini med livadami ona komedijska žila v družino mestnega očeta, mesarja in trgovca z volno, John-a Shakespeareja in mu zmalčila sinove v igralce, a naredila njegovega William-a za »national bard-a«, kakor ga predstavljajo svetu British. Broadcast, ali, kakor so ga v njegovih časih klicali njegovi prijatelji: Sweet Will, ali Swan of Avon.

Bilo je pred sv. Jurijem, to je baje njegov rojstni in smrtni dan in dan, ko so vsi narodi poklonijo njegovemu spominu. Po glavnem trgu Stratforda in ob Avon-u tja do novega Memorial Theatre so postavljeni drogi z grbi in zastavami vseh držav sveta. Tukaj mirno stoji Germanja poleg France, sovjetski erp in kladivo najdeš in celjske zvezde poleg turškega polmesece: Jugoslavija. Menda ne najdeš zlepa tako natančnega imenika vseh držav, razen v kakem velikem albumu za znamke, zato ni čudno, če ukaželjni pobiči skačejo od droga do droga in si zapisujejo imena.

Središče današnjega Stratforda in njegovih svečanosti je novo gledališče, postavljeno na odprto ravnino ob Avonu takoj pri vstopu v mesto. Zidano v modernem etilu, baje po načrtih ženske arhitekta. Tukaj je vsako isto od srede aprila do septembra »Shakespearejev festival«, ki obsega, razen drugih svečanosti, vsakodnevne vpriporitve njegovih del. Vodstvo vsega tega je v rokah komisije najbolj priznanih oseb iz angleškega umetniškega in družabnega življenja. Igralce izberejo po večini iz ansamblov londonskih gledališč. Kot je podoba, sodeč po vodstvu in kritikah po časopisu, je to dobro, reprezentativno »klasično gledališče, kakršna imate v Parizu Comédie-Francaise.

Dalje tam na bregu reke je stara cerkev sv. Trojice, obdana s pokopališčem. Če tukaj stopiš na pokopališče, si vedno zavzet, koliko urejenosti in okusa, pa skromnosti in ljubezni najdeš na njih. Lucy: na nagrobnem kamnu. To je prav ona bogata družina, ki je mladega Shakespeareja hotela pokopati, ker jim je streljal jelene v njihovih loviščih. On pa je tej gospodi v zasmeš napisal svoje prve ostre verzice in jo popihal na varno, v London, kjer se je mogel svobodneje razigrati. Baje Lucy-i še danes živijo na istem posestvu kot v onih časih.

Stara angleška cerkev s težkim, štirioglatim stolpom, z velikimi barvanimi okni, z lesenim stropom. Na levi pri oltarju leži pod belim marmorjem Shakespearejevo truplo. Za sv. Jurija so ga na dabelo pokrili s cvetjem. Sicer pa ta dan težko kaj boli natančno viditi, povedi polno ljudi in kar je nastavljenec, je vse zaposleno do neprijaznosti. Kot vsi domovi pred velikimi prazniki.

Popoldne se je vršil v cerkvi koncert bližnjega podeželskega orkestra s programom največjih evropskih klasičnih mojstrov. Res ne vem, zakaj imajo Angliži v svetu sloves najbolj nemuzikalčnega naroda. Zanimiva je publika, ki to je privabil koncert. Največ stare, distingvirane dame; nekaj dostojanstvenih reprezentantov; mladi, podjetni žurnalisti pa Američanke, tako zelo simpatične s svojo prožnostjo in toploto, ki jim je ne vzamejo niti sivi lasje.

Ce zavijel od cerkve med stare mestne ulice,

si kmalu pri Shakespearsjevi hiši, ki je bila v njegovih časih ena največjih in najrazkošnejših hiš v Stratfordu. Kupil jo je, ko se je vrnil z denarjem in slavo iz velikega mesta, in jo kretil za New Place. Tukaj je gostil svoje prijatelje in pisal svoja dela. Vsako leto je poslal založniku po dve svoji drami in zapravil po tisoč funtov. Močno in zgoščeno življenje, ki ga je moral biti konec pri petdesetih letih. Nekako okoli l. 1611. je nehal pisati in se brigati za teater in pet let za tem je nehal popivati, ko se ni več opomogel po oni zadnji gostiji ob možitvi svoje hčerke Judite, dva meseca pred svojo smrtjo.

Trboveljski vlom pojasnjen

Trbovlje, 22. maja.

V nedeljo smo poročali o velikem vlamu, ki je bil izvršen v noči na soboto v pisarno cementarne, kjer je bilo iz železnega kovčka odneseno 97.000 Din. Ta denar je obstojal izključno iz srebrnih kovancev ter je bil pripravljen za mezde delavcem. Sum je padel prvotno na druge ljudi, potem pa na Antona Boriška, ki je bil zadnje dni zelo razburjen in se sumljivo obnašal. Borišek je bil po navadi brez denarja, zlasti proti koncu meseca, v nedeljo pa je šel v kino in v ponedeljek na neko veselico, kjer je zapravil in trossil denar. Borišek je bil opazovan, tako da sam ni vedel, da kdo nadzoruje njegovo početje. Danes pa so ga orožniki prijeli in zaslisevali. Borišek je vlom priznal, zlasti, ko so primerjali njegove prstne odtise z onimi, ki jih je posnel podnadzornik Podobnik iz Ljubljane. Povedal je, da je denar nesel tri-

krat iz pisarne. Denar je zakopal na vrtu in so tam res našli še 92.000 Din. Tudi pri njem so našli nekaj denarja, tako, da bo cementarna oškodovana samo za nekaj sto dinarjev. Boriška so že prepeljali v sodne zapore v Laško.

Pripovedujejo, kako se je Borišek sam izdal: Detektiv, preoblečen v brezposelnega, ga je prošil za podporo. Borišek mu je dal kar kovača. To je pobudilo sum, ki je koj spočetka padel nanj. Po drugi verziji je šel detektiv z njim igrat in je Borišek zaigral 500 Din. Na Boriška pa je sum padel tudi zaradi tega: 97.000 Din v kovanem denarju je že precejšnja reža, zato si je vlomilec vzel tudi nahrbtnik, ki je bil v pisarni. Denar pa je bil shranjen v železnem kovčku, ki ga je bilo lahko razbiti. Poleg stoječe težke železne blagajne pa se vlomilec ni dotaknil. Iz tega so takoj sklepali, da ni vlomil kak poklicni tat, ampak kak domačin, ki so mu bile razmere v posloju in obratovanju podrobno znane, posebno še na zadnji strani, kjer je skozi okno prišel notri. Tujec bi se na tako prometni točki, kakor je pisarna cementarne, gotovo s čim izdal. Zato so vrgli oko na Boriška.

Krat iz pisarne. Denar je zakopal na vrtu in so tam res našli še 92.000 Din. Tudi pri njem so našli nekaj denarja, tako, da bo cementarna oškodovana samo za nekaj sto dinarjev. Boriška so že prepeljali v sodne zapore v Laško.

Pripovedujejo, kako se je Borišek sam izdal: Detektiv, preoblečen v brezposelnega, ga je prošil za podporo. Borišek mu je dal kar kovača. To je pobudilo sum, ki je koj spočetka padel nanj. Po drugi verziji je šel detektiv z njim igrat in je Borišek zaigral 500 Din. Na Boriška pa je sum padel tudi zaradi tega: 97.000 Din v kovanem denarju je že precejšnja reža, zato si je vlomilec vzel tudi nahrbtnik, ki je bil v pisarni. Denar pa je bil shranjen v železnem kovčku, ki ga je bilo lahko razbiti. Poleg stoječe težke železne blagajne pa se vlomilec ni dotaknil. Iz tega so takoj sklepali, da ni vlomil kak poklicni tat, ampak kak domačin, ki so mu bile razmere v posloju in obratovanju podrobno znane, posebno še na zadnji strani, kjer je skozi okno prišel notri. Tujec bi se na tako prometni točki, kakor je pisarna cementarne, gotovo s čim izdal. Zato so vrgli oko na Boriška.

Pretep na Pijavškem

Krško, 21. maja.

Žalostno se nam je zopet pokazalo, kaj napravi alkohol pri mladem človeku. Vodopivec Jože, pekovski pomočnik, se je na binkoštno nedeljo odpeljal s kolesom na Pijavsko pri Krškem. Ustavil se je v gostilni g. Pirca, kjer se je pa srečal z nekaterimi fanti.

Ko se je pa vračal Vodopivec Jože okoli devetih domov, je bil takoj, ko je stopil iz gostilne, napaden od fantov. Najprvo je dobil v trebuh kamen in pozneje pa še iz starega samokresa tri strele: enega v trebuh in druga dva v desno in levo roko, četrti strel pa ni zadel.

Napadenca so prepeljali takoj v krško bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč. Storitve so pa drugi dan aretirali in prepeljali na varno.

Lydia Cowley:

ljubazniv do vsakega, da se ti je na mah priljubil. Njegov ljubeznivi pogled in nasmeh je vedno in povsod izpričeval plemenito, zlato srce, ki je bilo naklonjeno in vedno odprto za vsakega, kdor je nanj potrkal in prošil nasveta ali pomoči.

In kakršen je bil do sošolcev in prijateljev, tak je bil tudi do dragih mu domačin. Redkoje si občutil toliko prave ljubezni, kot prav na Heliodorjevem domu. Vsi so ga tako ljubili, zlasti pa njegova mama, da se ne da opisati, pač pa le občutiti. Tudi Heliodor jih je ljubil, zlasti pa mamo. Na vseh njegovih poteh je romala z njim v srcu in tudi drugače. Naj mi nihče ne zameri, če ob tej priliki izdam tainost, ki mi jo je dobri in nepozabni Heliodor zaupal. Na mojem domu sem odprl njegov privešek pri uri. Nudil se mi je prisrčen in nepozaben prizor. Na eni strani priveška sem videl očeto, na drugi strani pa mamino sliko. Ko me je Heliodor opazil, da sem zamišljen in prevzet nad tem prizorom, mi je tiho in nadvse ljubeznivo dejal: »Jože, to sta dve svetinji, ki sta mi na tem svetu najdražji in najljubši; moja mama mi jih je izročila, da bi jih vedno čuval in nosil kot najdražji spomin s seboj po življenjski poti.

In še več takih nepozabnih utrinkov mi lahko omeniš iz Heliodorjevega življenja, ki sem jih čisto doživljal v njegovi družbi, pa naj rajši ostanem skriti v mojem srcu, ki me bodo za vedno bodrili in me spominjali na iskreno ljubljene in nepozabnega mi Heliodorja.

Skrito in tiho je bilo Heliodorjevo življenje in prav tako tiho se je tudi poslovil od nas. Zadnjih pet let je moral veliko trpeti, ker mu je težka bolezen zabranila, da bi bil razvijal in nadaljeval svoje bogate talente na naši univerzi, kamor se je bil po maturi napotil z velikim veseljem in vzvišenimi ideali: pomagati in reševati naš narod.

Heliodor, odšel si sicer telodno za vedno od nas, a tvoj duh živi in bo živel vedno med nami, ki smo te nadvse ljubili. V najlepšem mesecu si odšel v večno pomlad po plačilo za svoje bogato delo in trpljenje, ki si ga vdanu prenašal. Sedaj, ko si rešen vsega zemakega gorja in trpljenja in se veselíš in uživaš božjo ljubezen, prosí za nas, da se vsi enkrat za vedno snidemo in da bomo vsi deležni tvoje družbe tam, kjer je večna pomlad.

Ave, anima candida! J. P.

Josipa Kostanjevca zadnja pot

Maribor, 22. maja.

V žarkem majskem solncu se je pomikal včeraj popoldne izpred mestne mrtvašnice na Pobrežju na Magdalensko pokopališče dolgi sprevod. Spremlili smo Josipa Kostanjevca na njegovi poslednji poti. Za krsto in žalujočimi sorodniki so se zvrstili zastopniki mestne občine, magistratni ravnatelj Rodošek, občinska svetnika Grčar in Heižar, zastopnik Slovenske Matice dr. Tominšek, člani mariborskega književniškega kluba in na stotine pokojnikovih prijateljev in znancev, ki jih je pokojnik v Mariboru toliko imel. Gotovo bi bil žalni sprevod še večji, da je bilo mogoče smrti Josipa Kostanjevca preje razglasiti. Tako pa je skoraj večina zvedela zanjo šele včeraj iz »Ponedelj-skega Slovenca«. Sprevod je vodil magdalenski kaplan Cafuta ob asistenci kaplanov dr. Meška in Schöndorferja. Ob mrtvašnici so mu zapeli mariborski pevci pod vodstvom kapelnika Laha »Vigred se povrne«, ob grobu pa žalostniško »Blagor mu...« Poslednje besede so mu spre-govorili ob gomili za klub književnikov v Mariboru predsednik pisatelj dr. Sorli, za Sloven-sko Matico dr. Tominšek, za njegove ožje vi-paveke sorojake glavni urednik in pisatelj Ra-divoj Rehar in končno pesnik Radivoj Petruška. Sveža gomila, pokrita z majskim cvetjem, se je zgrnila nad zemskimi ostanki prvega sloven-skega pisatelja, ki je našel poslednje počivali-šče v mariborski zemlji.

Bojevniki na Žalostni gori

Včeraj na binkoštni ponedeljek, po enem letu so se zopet zbrali bojevniki pri Materi božji na Žalostni gori.

Že zgodaj so se pričeli zbirati udeleženci na posameznih določenih zbirališčih. V Podpetci so se sešli iz vseh krajev ter se je ob polosmih začel pomikati veličasten sprevod na Žalostno goro.

Sprevod so otvorili konjeniki z jugoslovansko državno zastavo, za njimi godba iz Vnanjih gor, nato avto z odposlanstvom glavn. odbora »Boj-a«, zatem pa se je uvrstila četica konjenikov, njim so sledili kolesarji, več ko 1000. Zaključili so sprevod okrašenimi vozovi.

Po prihodu na goro so se množice zgrnile okrog cerkvice, v kateri je imel mašo in pridigo g. bivši vojni kurat tov. Bonač. V svojem cerkvenem govoru se je dotaknil današnjih nesocialnih prilik in težav v zvezi z bojevniki. Njegov govor je vse poslušalce globoko prenesil.

Med mašo je lepo prepeval cerkveni zbor. Ob 10 je bilo cerkveno opravilo končano in pričel se je tabor pred cerkvijo.

Tabor je vodil tov. Kušar, ki je predlagal vdanostno brzojavko Nj. Veličanstvu, kar je bilo sprejeto z navdušenimi ovacijami. Zatem je godba intonirala državno himno.

Prvi je govoril g. Kozina, drugi g. Flor-jančič, tretji član osrednjega odbora g. Stane Vidmar. Zadnji je govoril tov. Marinko.

Množice so vključ vročini vztrajno vzdržale do konca. Ob pol 1 je bil lepo uspel tabor končan. Bojevniki so se v najlepšem redu razšli.

Kongres tralikantov

Belgrad, 22. maja. m. Snoči je dokončal svoje delo kongres zveze prodajalcev tobaka. Ob koncu je bila sprejeta tudi resolucija, v kateri se ugotavlja, da je položaj maloprodajalcev tobaka in monopol-skih proizvodov iz dneva v dan težji. Maloprodaj-a tobaka ni postala samo nerentabilna, ampak v mno-gih slučajih celo nemogoča. Zveza maloprodajalcev tobaka zahteva v svoji resoluciji, da se po večjih mestih točno določi potrebno število maloprodajal-cev tobaka in monopolskih proizvodov, pri čemer naj se prvenstveno vpoštevajo vojne invalide in si-ro-mašne državljane. Nadalje se v resoluciji zahteva, da se v najkrajšem času izda pravilnik glede na-drobne prodaje tobaka. Najvažnejša zahteva malo-prodajalcev tobaka pa je ta, da uprava monopola potom svojega poverjenika izvrši prislilno organi-ziranje maloprodajalcev tobaka. Resolucija je bila danes dostavljena finančnemu in trgovinskemu mi-strstvu ter upravi monopolov.

Atentat na vlak

Smederevo, 22. maja m. Na železniški progi Munčare—Krsna so neznani zlikovci pripravili atentat na vlak, ki bi v slučaj, če bi uspel, zahteval večje število človeških žrtev. Neznanci so ntmrež postavili in pri-trdili med obema tračnicama kos tračnice. To se je zgodilo neposredno pred prihodom vaka. Strojevodja pa je k sreči pravočasno opazil oviro na železniški progi in je z vso silo zavrl lokomotivo. Ni se mu posrečilo po-polnoma preprečiti udara, vendar pa ga je tako omilil, da do večje nesreče ni prišlo. Poškodovana se je le lokomotiva, k ipa je po enourni zamudi nadaljevala svojo pot. Policijske oblasti strogo preiskujejo slučaj in so ugotovile le to, da je bila ovira postav-ljena tik pred prihodom osebnega vlaka.

Osebnne spremembe pri Pokojniškem zavodu

Ljubljana, 22. maja.

V soboto je imelo načelstvo Pokojniškega za-voda sejo, na kateri je sklenilo imenovati za direk-torja Pokojniškega zavoda dosedanjega poddirek-torja g. Janka Vrančiča, za poddirektorja doseda-njega zavarovalnotehničnega referenta g. Jerka Šantiča in za pomočnika direktorju dr. Janka Kötla.

Novi direktor g. Vrančič leži sedaj bolan v Šlajmerjevem domu. Kot navdušen planinec se je namreč ponesrečil in si poškodoval nogo. G. Vran-čič je znan kot strokovnjak v pravnih in davčnih vprašanjih, zlasti pa je specialist za zakon o po-kojniškem zavarovanju. Vsa dosedanja zboljšanja tega zakona so plod njegovega dela in njegovih po-ročil. Udeležuje se tudi znanstvenim v raznih juri-dičnih vprašanjih in objavlja svoje razprave pred-veš v »Slovenskem Pravniku«. Te razprave vbo-jajo precejšnjo pozornost. Med uradnim Pokoj-niškega zavoda, med strankami zavoda in med prebivalstvom je zaradi svoje koncilijantnosti in objektivnega ravnanja zelo priljubljen.

Novi poddirektor g. Jerko Šantič je po rodu Dalmatinec (v področju Pokojniškega zavarova-nja spada poleg Slovenije tudi Dalmacija). V službo pri Pokojniškem zavodu je vstopil kmalu po vojni. Je eden izmed naših redkih zavarovalnih tehnikov z visokošolsko izobrazbo.

Ta imenovanja mora potrditi še minister za so-cialno politiko.

K imenovanju oziroma napredovanju čestitamo vsem traml

Liublanske vesti:

Praznik
Marije Pomočnice na Rakovniku

Kako globoke korzine je čiščenje Marije Pomočnice poglavo v slovenskem ljudstvu, nam priča včerajšnji veličastni praznik Marije Pomočnice na Rakovniku.

Ze v nedeljo, da, celo v soboto, so se začele zgrinjati proti rakovniškemu svetišču netašte procesije pobožnih romarjev iz vseh krajev Slovenije. Po pravici cenijo število izvenliubljskih romarjev na 15—20.000.

Zvečer se je pri lurski votlini vsila slavnostna akademija v proslavo Marije Pomočnice in apostola njenega čiščenja, sv. Janeza Boska. V popolnem mraku se je zvrstila zares veličastna rimska procesija mimo cerkve po bližnjih ulicah. To tako je bilo udeležencev s prizganimi srci v rokah, da so poslednji komaj odhajali od lurske votline, ko so se prvi po triletni poti že vračali v razkošno razsvetljeno svetišče. Kakih 3000 ljudi se je uvrstilo v to veličastno procesijo, ki bi bila še vse lepša, če bi vreme ne pričelo motiti slovesnosti.

Vso noč se v cerkvi vrstijo pobožni častilci, ki prisostvujejo skupnim pobožnostim in poslušajo verske govore; več ko deset spovednikov mora biti vso noč na razpolago in še premalo jih je; jutraj ob treh se prične deliti sv. obhajilo in se skoro nepretrgoma deli na več krajih do desetih; zato se bliža število prejšnjih obhajil visoki številki 10.000!

Maša se vrsti za mašo; navdušeno ljudsko petje in vzpodbudne govore prenašajo zvočniki iz svetišča po vsem obližju in tako more večina pobožnih romarjev opraviti na Rakovniku svoje pobožnosti.

V ponedeljek dopoldne je imel ob poldesetih slavnostni nagovor inšpektor jugoslovanske in

češko-slovaške salezijanske province, g. dr. Franc Walland.

Po govoru je opravil svečani pontifikal gospod konjiški arhidjakon Tovornik Franc ob številni asistenci duhovščine in navdušeni spremljavi 120 članskega zbora rakovniških gojencev in bogoslovcev in orkestra bivših gojencev, ki sta dovršeno izvajala slavnostno mašo dr. Jerka Grzinića. Dirigiral jo je komponist sam. Slovensko službo božjo je bilo po zvočnikih slišati vsenaokoli, oddajal jo je tudi radio.

Višek vse slovesnosti pa je bila popoldanska procesija, med vsemi tovrstnimi najlepša in najštevilnejša.

Ze pol ure poprej se je zgrnila na Rakovnik več ko 30.000 glava množica, ki je pazljivo poslušala izvajanja kapucinskega gvardijana iz Škofje Loke p. Rafael Bogataja.

Nato se je začela ob gostem špalirju razvijati dolga procesija, ki se je blizu dve uri vila skozi Galjevico, po Orlovi ulici in Dolenjski cesti nazaj v Marijino cerkev. Vodil jo je ob številni asistenci g. arhidjakon Tovornik Franc. V njej je stopalo okoli 500 salezijanskih gojencev in oratorijancev iz obeh ljubljanskih sal. zavodov, blizu 300 belooblečenih deklet, 55 klaric in prav toliko križarjev iz Bizavika in Siške, ki so spremljali kip Marije Pomočnice. Belooblečene gospodične, pestre narodne noše in številne redovnice, zlasti pa dolga vrsta Marijinih družb z zastavami: vse to je dajalo posebno slikovit izraz tej lepi in očarujoči procesiji.

Ob zaključku vse slovesnosti je mil. g. arhidjakon podelil navzočim blagoslov z Najsvetejšim kar na proslavi, nakar so se začele množice razhajati.

Tel. 31-62 KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes ob 20.30:

F. P. 1 ne odgovarja
Hans Albers. — Cene znižane.

⊙ Bolgarskih zdravnikov ne bo v Ljubljano, ker so se iz Zagreba vrnili naravnost domov v Bolgarijo.

⊙ Gibanje med magistratnimi uslužbenci. Zaradi vedno novih udarcev, ki zadevajo mestne uslužbenke, vlada med njimi že daljša časa precejšnje nezadovoljstvo. Sedaj so se pričeli gibanji tudi mestni nižji uslužbenci, ki zahtevajo, da se uredi nekatera njihova vprašanja, kakor na pr. službena stanovanja, službene obleke, stanarina, razne doklade, vprašanje šolskih slug itd. Mestni uslužbenki sklicujejo poseben sestanek, na katerem bodo sklepali o svojih upravičenih zahtevah ter bodo svoje sklepe predložili mestnemu županu in občinskemu svetu.

⊙ Vrnitev jadranskih izletnikov. Za binokosne praznike je Jadranska straža organizirala velik izlet mladine, zlasti srednješolske, na Jadran. Izletniki so bilo 360 ter so odšli v soboto iz Ljubljane, včeraj dopoldne pa so se vrnili. Izletniki so se na jadranski obali razdelili na več skupin ter obiskali posamezne kraje, kakor Split, Trogir in druge. Na razpolago so bili mladini prijazni in skrbni vodniki. Stroški za ta izlet so bili za posameznika sorazmerno izredno poceni. Mladina se je vrnila v Ljubljano brez izjeme zdrava in svežih zagorelih lic — južno sonce se ji je kar prav prileglo. Večina njih je morje šele prvič videla in je torej umevno njihovo navdušenje. Jadranska straža je napravila dobro propagandno delo.

⊙ Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v sredo, 23. maja (danes) ob 3 popoldne ogled razstave ženskih ročnih del v Narodnem muzeju. Razstava je trud Splošnega ženskega društva. Redkokdaj je mogoče videti toliko dragocenih vezenin, bruselskih cipk starih paramentov in drugih umetnin, kakor na tej razstavi. Razlagala bosta gospa M. Lindner-

Zobozdravnik-specijalist

Dr. Ciril Cirman

se je vrnil s študijskega potovanja in
zopet redno ordinira
Ljubljana Beethovnova ulica 15

Kulturni obzornik

† Josip Kostanjevec

»Ponedeljski Slovenec« je prinesel daljši članek o življenju, delu in pomenu pravkar umrlega pisatelja Josipa Kostanjevca. Zatorej bomo na tem mestu poudarili samo značilne poteze njegovega pisateljskega daru. Kostanjevec, ki je dosegel lepo številko 70 let (kar je za ustvarjalca dosegel rod — če pomislimo na mlade talente, ki so po prvi besedi umrli — čisto zadovoljiva številka!) je pripadal starejši slovenski pisateljski generaciji, ki je delno z romantičnim, delno z realističnim življenjem opazovala življenje. Kostanjevec se je vsekar nagibal k poslednji skupini. Ljubil je zlasti družinske povesti, katere (vsaj nekatere) je oblikoval po vzoru Kersnikovega in Govekarjevega naturalizma kakor tudi staroitalijanske novelistiche, ke-sneje pa se je naslonil na novejšo lirčno-psihološko novelistiko Meska in Cankarja. Risal je zlasti male ljudi, ki se bore za človeka vredno življenje. V njegovih delih je bila torej nakazana rahla socialna nota, ki pa se ni dvignila do idejne ostrine. Njegovo epično pero je risalo samo življenje, kakršno je pisatelj vsak dan doživljal, brez enovite misli, ki bi kot gonilna sila tekla skozi vsa Kostanjeveva dela. Morebiti je bila ta misel: pripovedovati resne in zabavne povesti, ki naj bi razveseljevali od težkega življenja utrujenega človeka in ga posebejno učile. Jezik Kostanjevečev, ki je bil splošno dober, odmaknjen od resničnega življenja (slovniča je preveč vplivala), je polagoma oživel, ljudsko besedje ga je obogatilo, zato je postal ne-poreden, živ. Njegovo pisateljsko delo je bilo precej plodovito. Ni le napisal več knjig, katere je izdajalo več slovenskih knjižnih založb (tudi Mohorjeva družba), marveč je priobčeval svoje knjižne

stvarce tudi v mnoge slovenske revije in časopise. Še ob koncu življenja je bil marljiv član kluba književnikov v Mariboru, kateri je bil pred pol letom ustanovljen. Smrt ga je poiskala po končanem delu, ko je izpolnil v slovenski književnosti ono poslanstvo, ki mu je bilo po naravnem daru določeno.

Bolgarska »Rodna pesen«
med Slovenci

Ob priliki proslavljanja pedsdesetletnice obstoja pevskega društva »Slavec« je na njegovo vabilo dospelo v Ljubljano dvoje moških pevskih zborov, kojih koncert se je vršil v nedeljo dopoldne v Unionu. Bila sta to zbora »Rodna pesen« — bolgarski zbor iz Plovdiva in »Sava« — železničarski zbor iz Zagreba.

Koncert se je zlasti iz vrednosti bolgarskega zbora dvignil do občutne višine. Hrvaški pevski zbor je z izvedbo petih pesmi (Stepanov: »Slavinski momački ples«, Foerster: »Njof«, Vrhovski: »Čič Time«, Vilhar: »Na vrelu Bosne« in Široka: »Kovačka«) dokazal resna stremiljenja. Zbor ni obsežen (34 pevcev), pa dosti enotno zlit v celoto, nima najpolnejše sočnosti glasov, a učinkuje v zdravem stremiljenju po čim lepšem estetskem oblikovanju. Tako so vse podane pesmi izzevalle kot izoblikovane forme, pa so do polne učinkovitosti pogrešale še na sočni izrazni toplini.

Bolgarski zbor pa je s svojim nastopom povsem osvojil, kajti njegova vsestranska vrednost zavzema veliko razsežnost. O tem je pričevala po eni strani smiselna izbira sporeda pesmi, ki jih je zbor pri nas izvedel, po drugi pa zlasti izvedba sama, ki je pričala o visoki estetski kultiviranosti in veliki izrazni možnosti tega pevkega ansambla. Pevci so nam zapeli poleg jugoslovanske in bolgarske državne himne vrsto izrazitih umetniških tvorb domače produkcije. V njih smo spoznali bi-

Mariborske vesti:

Ljubljana obišče Maribor

Odkrito povedano — nekoliko presenečeni smo v Mariboru. Od Ljubljane, na katero smo zrl vedno nekam z zavistjo, kar nismo pričakovali, da bo napravila prva korak k spravi in bratskemu sporazumu, ki naj zamenja dosedanje 13-letno odtujenost. Pa je res — Ljubljana je pokazala najlepšo gesto, napravila bo Mariboru takorekoč oficilen obisk. Društvo prijateljev Slovenskih gor, ki je lani pripravilo uspehi izlet iz Ljubljane v ljutomersko slovenjogoriško predele, bo letos, dne 17. junija usmerilo ta izlet v Maribor. Kakor javljajo iz Ljubljane, pa ne bo to samo običajen izlet, temveč prava manifestacija sožitja in sporazuma med obema največjima mestoma ože domovine. — Maribor se mizlično in dobro pripravlja, da bo izpadel obisk Ljubljane kar najpovoljnije. Osnovale se je te dni poseben spremenjeni odbor, v katerem so predstavniki mestne občine, mariborskih tujskoprometnih in gospodarskih organizacij ter vsi mariborski člani tuk. Tujskoprometne zveze. Odbor je imel že več sej, na katerih je podrobno razpravljal o sporedu in poteku obiska. Odbor je stopil v zvezo

⊙ 50 let mariborske bolnišnice. Letos poteka 50 let, odkar je prešla mariborska bolnišnica iz občinske posesti v last bolniškega fonda, ki jo je upravljal od l. 1884 do pretrata. 50-letni jubilej je spretno ovekovčel bolnišnični vrtnar, ki je napravil na veliki gredi v bolnišnici lep cvetlični zasad v obliki letnice: 1884 in 1934.

⊙ Obisk graških visokošolcev. 40 graških akademikov je dospelo v Maribor ter si ogledalo mestne zanimivosti pod vodstvom mariborskih akademikov. Nadaljevali so nato potovanje v Ljubljano in na Bled.

⊙ V cvetu let. V bolnišnici je umrl 21-letni mornariški podnadrednik Marinič Andrej, ki se je nahajal doma na dopustu. — Istotam je umrl 33-letni delavec Franc Laufer. Naj počivata v miru!

⊙ Rekordni obisk Pohorja. Malokdaj je bilo na Pohorju toliko ljudi kakor ob binokostih. Vse pohorske postojanke, osobito na vzhodnem Pohorju, beležijo naravnost rekordni obisk. Veliko je bilo med obiskovalci starih prijateljev Pohorja iz Zagreba.

⊙ Davčne zadeve. Davčni urad v Mariboru opozarja, da je potekel s 15. majem skrajni rok za plačilo II. četrtletnega obroka zgradarine, pridobnine, davka na poslovni promet, rentnine, družbenega davka, vojnice in uslužbenega davka za april 1934.

⊙ Nevaren polet. Naredba o pregledu motornih vozil velja tudi za letala in motorno letalo mariborskih »Naših kril« so mu je moralo podvreči. V nedeljo je zasedel pilot g. Pivka letalo ter ga odpeljal proti Zagrebu, kjer se je vršil pregled vseh letal. V zraku je pilot nenakrat opazil, da so se začela krila na starem letalu sunjivo majati. Kljub temu je pogumno nadaljeval polet ter se srečno spustil na zagrebškem letališču. Pri pregledu letala pa so mu vsi navzoči čestitali k čudežni rešitvi pred skoro sigurno smrtjo. Letalo je namreč v hangarju, ki se da le slabo zapirati, obiskal neki neznanec ter odvil nekaj v'jakov pri krilih, ki so se radi tega v zraku razmaja. Bil je zgolj slučaj, da so vzdržala do Zagreba. Poleg tega so ugotovili, da so leseni deli letala, ki izvirajo iz vojne ter je avstrijskega tipa »Brandenburg«, že čisto preprekli. Kot nesposobno za polet so letalo v Zagrebu pridržali, Maribor pa dobi, če bo šlo po sreči, novo in boljše šolsko letalo.

⊙ Vlepožar sredi mesta. Prihodnjo nedeljo 27. maja bo priredila mariborska požarna bramba svojo letno generalno vajo, pri kateri bodo nastopila vsa obrambna sredstva proti ognju. Obenem bo la vaja zaključil izpit za letošnje mlade požarnike aspirante. Požarni objekt bodo predstavljala obežna Nassimbenijeva poslopja in skladi lesa in desk v Vrtni ulici. Vaja se bo pričela ob desetih.

⊙ Niso ga našli. Truplo nesrečnega mladega Geiserja, ki je letos prva žrtev nenasitne Drave, so iskali v ponedeljek s čolni vzdolž obrežja od Studencev, kjer se je, kakor smo poročali v »Ponedeljskem Slovence«, katastrofa pripetila, pa do konec Melja. Ker se je zgodila nesreča tik obrežja, so upali, da se bo truplo zapelo kje blizu med koronine ali obviselo na ribiških zastavah, ki mole ponekod več metrov v strugo. Toki močno naraste reke pa so vstopljena najbrž zavlekli proti sredini struge ter ga odnesli neznankam.

⊙ Rdeči petelin. Na binokostni ponedeljski zvečer je zažarelo nebo nad Zgornjimi Hočami. Potnikom, ki so se prav takrat vozili z vlakom v Maribor, se je zdelo, da so cele Hoče v ognju. V planinah se je nahajalo le gospodarsko poslopje po-

tudi s krajevnimi činitelji mariborske okolice, ki bo prav tako toplo in prijazno sprejela Ljubljance, kakor mesto samo. Program obiska je zaenkrat v širših obrisih naslednji: Prihod posebnega vlaka v Maribor ob pol 5 jutraj. Po sprejemu razhod na razne izlete. Ljubljance bodo čakali pred kolodvorom avtobusi, ki jih povedejo v St. Lenart, St. Jurij ob Pesnici, Sv. Martin pod Vurbergom, St. Ilj, v Jarenino, Limbuš, v Reko, odkoder bodo peščili na Pohorje, na Falo. Nekatere skupine ostanejo v Mariboru, si bodo ogledale mesto ter obiskale najbližjo okolico. Popoldne se bodo izletniki iz okoliških naselij vračali z avtobusi v Maribor, se ustavili v najbližnji okolici, preizkusili vse najprivlačnejše točke, proti večeru bo pa v Mariboru skupno slovo, ki bo poteklo gotovo v najlepšem sporazumu do odhoda vlaka, ki popelje ljubljanske goste okoli 9 proti Ljubljani. Mariborski sprejemni odbor izdeluje sedaj načrte za obisk Ljubljane tudi v podrobnostih in smelo lahko že sedaj trdimo, da bo ostal obisk Maribora vsem Ljubljancem v neizbrisnem spominu.

⊙ Nesrečna prva vožnja. Veliki mestni Saureravtobus je dobil popolnoma novo karoserijo, delo domače mestne delavnice. Ko pa je napravil v novi bleščeči obleki svojo prvo vožnjo, ga je zadela nezgoda. Na zavoju pri frančiškanski cerkvi pred vhodom v Kopalniško ulico mu je posnel od zadaj vozeči oseben avto cel blatnik ter mu opraskal karoserijo.

⊙ Valjar ne bi škodil. Prebivalci zapadnega dela Koroškega predmestja se pripravljajo za obisk cestnega valjarja, ki naj bi nekoliko potlačil in strl kot glavna debelo kamenje na novem križišču med Rosinovo in Tomanovo ulico ter na zapadnih cestnih zvezah med Smetanovo in Koroško cesto.

⊙ V gozdu rastejo — kolesa. V Betnavskem gozdu je našel železničar Jože Rami možko kolo brez lastnika. Zapeljal je kolo na policijo, kjer so ugotovili, da je bilo kolo pred dnevi ukradeno iz pred glavne pošte ter je last dimnikarja Alojza Popiča iz Sv. Benedikta v Slov. gorah.

⊙ Svaka nabodel na guojne vile. Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je zagovarjal včeraj 25-letni Geza Šraj iz Prosenjakovcev v Prekmurju radi napada na svojega svaka Jožefa Malačiča, ki ga je nabodel na guojne vile. Med svakoma je bilo nesoglasje, ker je Malačič branil svoji sestri, naj se ne poroči s Šrajem. Pri dni pred napadom sta se svaka posebno hudo sprla, ker je Šraj ubil Malačičevega psa. Ko se je v noči 25. januarja povrnila Malačičeva mati od soseda, kjer je čehala perje, je stopila še v hlev pogledat ter našla tam svojega sina Jožefa na postelji nezvestnega in vsega krvavega; poklical je moža, poslali so po zdravnika in ta je ugotovil, da je Malačiča nekdo najprej udaril po glavi, da mu je natel lobanjo, nato pa ga je zabodel z guojnimi vilami v prsi. Malačič radi udara na glavo dolgo ni mogel govoriti. Kot storilec je prišel v poštev svak Šraj, ki pa dejanje vztrajno taji. Malačič je svaka tudi obdolžil dejanja ter je pred sodiščem pri svoji trditvi vztrajal. Razprava, ki se je vršila s pomočjo tolmača v madžarsčini, je bila precej dramatična, ker sta se svaka večkrat sporekli ter je Malačič pričel celo jokati iz razburjenja, ko svak ni hotel dejanja priznati. Šraja so sodniki obsodili na leto robije ter na tri leta izgube častnih pravic.

Ptuj

Izkopano otroško truplo. Sodišče je odredilo izkop otroškega trupla, ki ga je pokopala noka posestniška hči v Zgornji Pristavi v domačem vrtu. Za dejanje so zaznali orožniki, ki so mlado mater aretirali ter jo izročili sodišču. Sodna komisija, ki je izvršila raztelesenje, je ugotovila, da je bil otrok živ rojen ter sposoben za življenje. Na vratu so se poznale podplutbe, ki bi znale izvirati od davljenja. Sodišče je odredilo nadaljno preiskavo.

Smrtna kosa. V Ptuj je umrla Neža Šmecler, trafikantinja, v starosti 87 let. Naj počiva v miru!

solo, ki ga je odpel znani tenorist Francel. — Spored zborovskih skladb pa je zajel delen pregled naše produkcije od časa »Novih akordov« naprej in predstavil po vrsti dr. Kreka (Tam na vrtni gredi), Adamiča (Vasujelj), Premrla (Luna in zvezdel), Prelovca (Naposled), Kogojca (Trenutek), Koporca (Vetri v polju), Ukmarja (Motto). Poseben zaključek koncerta je bila »Slava« R. Korsakova za zbor in orkester. Sestava sporeda je sama po sebi vsakomur mnogo vredna in priznanje zasluži tudi izredna poštrevnost in spoštovanje vzbujajoče delo, ki je dihlo izza vsega. Kajti ne gre prezreti pozitivnosti, ki obstoji v veliki pozornosti predvsem domači produkciji in poleg tega še modernim, ki v svoji harmonski kompliciranosti stavi izjavljamo izredne zapreke. Toda uspeh je zaenkrat pokazal, da pevovodja in zbor še nista dorasla takemu bremenu, ki ga komaj zmore res eksaktno izoblikovan pevski ansambel. Mimo obstoječih intonacijskih netočnosti je bila omahljiva zlasti koncepcija sama, ki iz skladb ni izčrpala prave idejne, ne muzikalne vsebine, pa je v tej smeri celo pozitivnost, ki smo jo mestoma zaslišali, ostala zastirala vsled nepopolne sigurnosti pevcev. Menim, da je bila najbolj podana Koporčeva »Vetri v polju«. V ostalem pa globoka vsebina, ki je položena v nekatere skladbe (n. pr. v Kogojev »Trenutek«) ni prila do izraza in je zato nujno pustila poslušalce hladne. — Nikakor pa nimam namena z vsem tem ubijati pevcem veselja do nadaljnjega dela. Obratno! Dokazal bi le rad, da je treba vedno in povsod v prid naši občji glasbeni kulturi velike avtoritativne zavesti in na njeni osnovi ločevanja dela. Takšni poseg v vrhove vedno izpoveduje, dokler niso korenine dovolj močno oprijete. Zato pa k ponovnemu priznanju poštrevnostnemu delu pristavljam, naj se zbor loti okrepitve svojih korenin (k temu spada tudi jasna in pravilna izgovorjava), tako nam bo morda čez čas podobnim koncertom lahko izvalil tudi vesposlošno priznanje.

V. U.

Žaloigra na šolskem izletu v Logarski dolini

Ljubno, 20. maja.

Videli smo jih v sredo, ko so se peljale vse srečne — čeprav je neprestano lilo — mimo nas na mainiški izlet v Logarsko dolino. Med 20 veselimi, prepevajočimi do 20 let starimi mladenkami — učiteljicami sta sedeli dve č. šolski sestri učiteljici. Vsi smo jim želeli lepega vremena in jim privoščili oddiha in okrepčila na svežem planinskem zraku po napornem učenju in bivanju v prasnih šolskih sobah. Toda naše misli niso bile božje misli. V četrtek popoldne smo morali gledati na istem trgu, kjer so prejšnji dan prepevale, Mileno Kocuvan, eno izmed njih z zdrobljeno levo nogo. Nad dve uri je minilo, preden so jo pripeljali do zdravilnika, pa niti enkrat ni vzdihnila, da se je čutil celo naš zdravnik g. dr. Arh sam, ki ji je dajal injekcijo. Stisnila je roko in na vprašanje, ali je ne boli, je odgovorila, da že boli pa jado-kovanje nič ne pomaga. Videlo se je, kako se značito premagovala. Zopet je minilo 3 ure naporne vožnje, da je prispela do bolnišnice v Celju v zdravniško oskrbo.

Vse strašneje pa je bilo tisto, česar hudo ranjena še ni smela vedeti in morda še danes ne ve. »Kje je Marženka?« je vpraševala. Niso ji smeli povedati. Ta, ki je bila na izletu najzibavejša in ki je prejšnjo noč v Lufah sanjala, da je treščilo vanjo, ki je že lanske počitnice rekla materi, da drugih velikih počitnic ne bo več dočkala — je najbolj silila na usodno mesto k fotografiranju.

Smrt pod lokomotivo

Kranj, 22. maja.

Na binkoštno soboto zvečer je na prelazu od lesenih skel kranjskega kolodvora proti gornji Savi pod kolesjem lokomotive končal svoje mlado življenje priden in dober fant, 22-letni Pangeršič Stan-ko. Na poti iz Kranja proti Smarjeti se je pred spuščeni zavori ustavil in je počakal, da je odpeljal zadnji voz tovornega vlaka, ki so ga prav ta čas premikali po postaji. V zadnjem hipu je izza tovornega vlaka privozil proti postaji večerni tržni vlak, ki ga Stanko ni videl in je skočil naravnost pred lokomotivo. Lokomotiva ga je zgrabila, ga vlekla kakih 10 metrov s seboj, nato pa ga je vsega razmesarjenega pustila ob progi. Kolesje mu je odrezalo levo nogo pod kolonom, ga močno poškodovalo v kolku in na glavi. V nekaj minutah je bil pri ponesrečenju mesni kaplan Kosič, ki je ponesrečenju še podelil zakrament sv. poslednjega olja. Prizadetim naše iskreno sožalje!

Izgredi v Belgradu

Belgrad, 22. maja. Skupina komunističnih dija-kov je imela včeraj v vseučiliški avli shod. Kriti-zirali so vseučiliško uredbo o družinih. Nato so di-jaki vdrli v neko učilnico na pravni fakulteti. Pre-predčili so predavanje in pometai več klopi na ulico. Drugih incidentov ni bilo. Ker se je vse to odigralo v poslopiju vseučilišta, redarstvo ni interveniralo. Akademске oblasti vodijo preiskavo.

Sleparila s smrtjo

Šoštanj, 20. maja.

Slučaj, ki se je pred dnevi dogodil v Šoštanju, je povzročil žalne vence, trakove in mnogo solz povzročiteljici pa »nagrada«. Takole je bilo: V četrtek proti večeru je prišla k neki šoštanj-ski gospe okoli 40 letna ženska in z navidezno žalostjo na licu prinesla vest, da je dotični gospe umrl oče. Podrobno je nato pripovedovala, kako je bil pred dnevi še zdrav, naenkrat pa mu je postalo slabo, zadela ga je kap in v četrtek zjutraj je umrl. Gospo je nepričakovana novica seve silno po-trila. Spletla je vence in odšla v Gotovlje v Savinjsko dolino domov, kjer pa ji je prihitel nasproti oče, še vedno segav in zdrav. Neznana ženska, ki je med tem prenočila pod njeno streho v Šoštanju, je pa odnesla s seboj perila in obutve... Seveda jo sedaj zasledujejo orožniki.

Koledar

Sreda, 23. maja: Kvatre. Janez Krstnik de Rossi, spoznavalec! Deziderij (Zeljko), škof.

Novi grobovi

† V Zalem logu je v ponedeljek zvečer po dolgi bolezni mirno v Gospodu zaspal g. Franc Demšar, trgovec in posestnik. Pogreb bo danes ob pol 4 popoldne. Blag mu spomin! Žalujemo svojem naše globoko sožalje!

† V Čatežu ob Savi je v 59. letu starosti umrla gospa Barica Radaj, soproga posestnika in gostilničarja. Pokopali jo bodo v četrtek ob 8 zjutraj. Naj ji sveti večna luč! Založimo naše iskreno sožalje!

Osebnosti

= Poroka. Na binkoštni torek sta se v šmartnem pri Velenju poročila g. Hubert Hauke, industrijalec v Šoštanju, in gđe. Justa Rakova, hčerka restavraterja v Velenju. Iskreno čestitamo!

= Diplomski izpit. Na pravni fakulteti ljubljanske univerze je napravil diplomski izpit g. Ivan Polovič iz Ljubljane. — Čestitamo!

Ostale vesti

— Važno opozorilo za romarje na Trsat. Izkaznice in vozovnice smo odposlali vsem romarjem 15. t. m. Če jih morda kdo ni pre-jel, naj nam takoj javi po dopisnici, v so-boto 26. t. m. pa naj se javi voditelju na po-sebne vlaku, da dobi duplikat. Posebni vlak odpelje iz Ljubljane ob 10 popoldne. Od-dati imamo še 15 rezerviranih izkaznic. — Sveta vojska, Ljubljana, Tyrseva cesta 17.

— Binkošti v Kamniških planinah. Bin-košti so v celotnem letu najbolj zaželeni čas izletnikov in turistov. Trgovine so zaprte, delo v tovarnah in obratih počiva, zato vsak, kdor le more, pohiti v planine. Tudi letos je bil za binkošti pravi naval na Kamniške planine. Koče na Krvavcu, Veliki planini in v Bistrici so bile popolnoma zasedene. Ju-tranji nedeljski izletniški vlak je bil na-trpan, pa tudi z vlaki v nedeljo popoldne je prišlo mnogo izletnikov. Opazili smo več iz-

— Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesja.

Ker je bila med največjimi, je stala v skupini naj-zadnja, da jo je zadel v hipu zrušeni hloč v glavo, da se je zrušila na mestu mrtva, dočim je drugi konec hloča zdrobil nogo Kocuvanovi. Kako stra-šen konec veselega izleta! Kdo bo popisal zbe-ganost v ženski družbi na tej tuji samotni?

Vso Zgornjo Savinjsko dolino je pretresla ta novica in še danes povsod s sočutjem govorijo le o tej nesreči. Otroci, ki se zbirajo vsak večer pri Marijini kapelici na Ljubnem, so molili ta večer za dušo mladenke, ki se je popoldne tako hitro poslo-vila. Izmed 100 otrok tisti večer pri povratku do-mov nobeden ni spregovoril besedice. Vsi so mislili le na njo in na besede, ki so jih čuli: »Bodi pri-pravljen!« Drugi večer — petek — so še molili, ko so ravno peljali telesne ostanke ponesrečenke na dom v Zetale. Med rožami je počivala in lučka je brlela v avtomobilu.

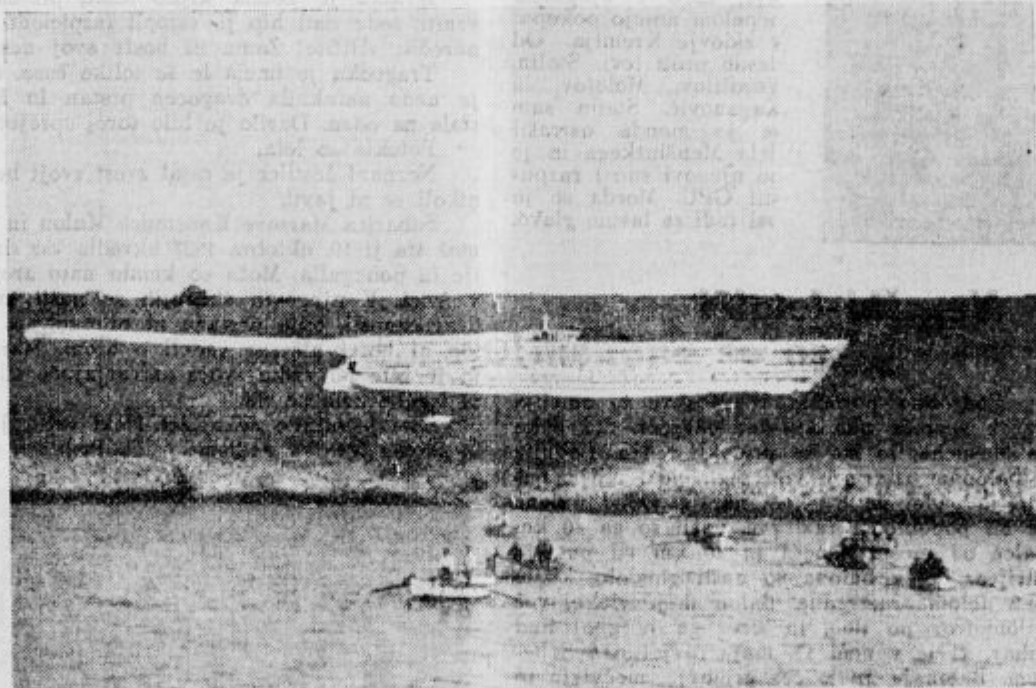
Sočutje s prizadetimi družinami, s sestrami in dijakinjami, ki so se zopet skozi Ljubno v slabem vremenu in potrtih vračala v Maribor, je splošno. Tukajšnjim dobrim dušam je težko, da niso rajši z avtom prevažali izletnice v Solčavo, da bi morda ne prišlo do nesreče, ker bi bile prele v Solčavi kot pa tako, ko so se vozile s konji. Bila je tako pač volja Vsemogočnega, ki je nam vsem nerazumljiva, a edino prava. Bog da ranjenki v Celju skorajšnje okrevanje, vsem prizadetim pa moč, da se voljno uklonijo sklepom Njega, ki je gospodar našega živ-ljenja.

letniških družb iz Hrvatske. Vreme je bilo letos manj naklonjeno planincem kakor pa dolincem. Medtem ko je v dolinah pripekalo solnce, se je v planinah za oba praznika v popoldanskem urah nebo naglo pooblačilo in vnila se je ploha, ki pa je kmalu ponehala, severna sapa pa je razgnala oblake. Kljub tej nevšečnosti pa so se planinci zadovoljni vračali domov. Letošnji binkoštni prazniki so, hvala Bogu, minili brez vsake nesreče.

— Belokranjeci ali Beli Krajinci. Neki profesor-slavist piše enemu izmed naših urednikov sledeče: Večkrat se jezim, ko be-rem po slovenskih dnevnikih: Beli Krajinci. »Slovenec« je še najbolj belokranjski. Ta krajinska pisava je namreč napačna. Naši ljudje, veš, tako ne govorijo. Pravijo: V Beli Krajini in na Belokranjskem, nikdar pa ne Beli Krajini. Prešeren, piše (Krst): Kri po Krajini — pa ne misli kake vojne krajine. Zdi se mi, da so »Krajinci« nov narod za one, ki nas hočejo napraviti za Hrvate...

— XIV. velesojem v Ljubljani se bo vršil od 30. maja do 10. junija. Na železnici je dovoljen 50% popust, na podlagi posebne železniške izkaznice, ki se dobi pri vseh po-stajnih blagajnah za 5 Din. Naj nikdo ne zamudi ogledati si te velike pestre pri-re-ditve. Veliko število domačih in inozemskih tovarn razslavi najrazličnejše blago. Zlasti opozarjamo na oddelke tekstila, usnja, pa-pirja, pohištva, strojev, kovin, poljskih stro-jev, perutnine in kunccev, fotografskih po-treščin itd. Permanente legatimacije se do-be v predprodaji pri »Putniku«, denarnih zavodih, županstvih, župnih uradih po 2 Din,

K potovanju naših parlameniarcev na Kri

Otok Vido s pokopališčem srbskih vojakov

Naznanila

Ljubljana

1. Združene trgovce v Ljubljani priredi za svoje gospe člane v četrtek dne 24. maja 1934 ob 8 zvečer v spodnji dvorani hotela »Metropol« (Miklič) predava-nje s skriptinami slikami. Predmet predavanja je: »Izlet v Ameriko« ter o »Čikaški svetovni razstavi«, ki je za gospodarske kroge posebno zanimivo. Iz prilaz-nosti bo predaval znani strokovnjak prof. dr. Pavel Brežnik. Uprava vabi gospe trgovce, da se tega predavanja polnočestno udeležijo. Vstop prost.

Kino Kodoljevo. Danes ob 20.30 »F. P. 1« ne od-govarja. Hane Albers. Cene znižane.

1. Nočno službo imata lekarni: ur. Sušnik, Mari-jin trg 5, in mr. Kuralč, Gosposvetska cesta 4.

Drugi kraji

V škofljskem zavodu sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano bodo v nedeljo, dne 27. maja t. l. pri-re-dili učenci škofljske klasične gimnazije ob 16 popol-dne glasbeno in pevsko produkcijo v domači dvorani. Isti dan bo tudi v risalnici razstava risarskih izve-rov učencev I. in II. razreda. Vabijo se starši, pri-ljatelji in vsi, ki se zanimajo za delo in napredek naše srednješolske mladine. Vstopnine ni.

Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu. Gun-duličeva ul. 23. priredi v sredo, dne 23. maja ob 20.30 zvečer društveni sestanke s predavanjem g. prof. L. Hauptmanna o temi: »Naše gospodarske razmere v francoski dobi.« Gosti dobrodošli.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA (Začetek ob 20)

Sreda, 23. maja: Majster Anton. Red B.
Četrtek, 24. maja: Družba. Premijera. Red Četrtek.
Petek, 25. maja: Zaprtje.
Sobota, 26. maja: Belgrad nekdanj in sedaj. Red C.

Z NIVEA na zrak in solnce!

Ali prosim oprezno! Vaša koža se je vsled gorke obleke odvadila solncu, zato se natrite najprej z Nivea-cremo ali Nivea-oljem — oboje varuje in ne-guje kožo ter pospešuje, da postane naravno rujava.

razlika 18 Din pa se potem doplača na se-jemski blagajni ob prvem obisku velesojma.

— Poziv javnim oblastem in ostali jav-nosti! Ker sem slišal, da nekateri širijo o meni razne vesti, češ, da sem anacionalen element, komunističen agitator in me dolže še raznih drugih za človeka in državljana nečastnih dejanj, prosim tako oblastva kakor vse ostale, ki o meni vedo kaj nečastnega, da me takoj ovadijo državnemu tožilstvu, vse one pa, ki so ali bodo še slišali te govo-vice, prosim, da me ovadijo ali pa meni ja-vijo, da morem nastopiti proti tem obreko-valcem. Vsem, ki bi mi pri tem in s tem po-magali, se je naprej zahvaljujem. — V Ljub-ljani, dne 18. maja 1934. Ivo Jelič, cand. iur., Ljubljana, Streliška ul. 12 (Črtlov dom).

— Pri hripi, bronhitis, vnetju mandljev, pljučnem kataru, zaslezenju v nosu, sap-niku in grlu, obolenju ušes in oči skrbite za to, da se želodac in črevo večkrat temeljito izčisti z naravno »Franz-Josef« grenčico. Sloviti strokovnjaki v zdravilstvu potrjujejo, da zelo dobro de »Franz-Josef« voda trpečemu človestvu pri rdečici in dru-gih mrzličnih nalezljivih boleznih.

— Predavanje o Radionu. Zanimanje za predavanje o Radionu je tako ogromno, da dosedaj niso mogli priti na vrsto vse gospo-dinje, ki so to želele. Sporočamo torej vsem cenj. gospodinjam, da smo podaljšali preda-vanja še za en teden, in sicer od 22. do 26. t. m. Nameravali smo tudi v Šiški najeti primerne prostore. Ker teh, žal, nismo do-bili, opozarjamo posebno gospodinje iz Ši-ske in Bežigrada, da se naj v prihodnjih dneh udeležijo predavanja v Kinn Ideal. Predava-nje se vrši vsaki dan, popoldne ob 16 in zve-čer ob 20. Vstop je prost. Zaradi velikega navala, se naj blagovolijo prostori rezervi-rati že predpoldne pri blagajni Kina Ideal.

— Na banovski cesti Radmirje—Ljubno Luče—Solčava—Logarska dolina, katero je v marec letos razdeljala povodenj, je promet s 15. majem t. l. zopet vpostavljen tudi za avtomobile; treba je le na nekaterih mestih malo previdnosti.

— Ob 200 letnici rojstva velikega čebe-larja Antona Janše se slovenski čebelarji najlepše in najdostojnejše oddolže, ako nje-govo knjigo: Popolni nauk o čebelarstvu, ki jo je priredil v tretji izdaji Fr. Rojina in ji je pridal dodatek o čebelarjenju v A.-Z. pa-nju (Alberti-Znidarskičev) znani čebelar M. Humek, naroče, tudi drugim priporočajo, da jo dobi v roke vsak napreden čebelar. Knjiga je namenjena predvsem čebelarjem-začetni-

kom, s pridom pa jo bodo prebirali tudi oni, ki so si pridobili z vztrajnim trudom lepe uspehe. Knjiga ima med besedilom veliko slik, ki ponazarjajo vse stvarino te knjižice. Naj ne bo med slovenskimi čebelarji niko-gar, ki še ne bi poznal zlatih nauk našega najzaslužnejšega čebelarja Antona Janša. Knjiga stane Din 24. Založila jo je Jugoslo-vanska knjigarna v Ljubljani.

— Samoumor 17 letnega litboya v Zagrebu. Zagreb je imel na binkoštni ponedeljek dopoldne žalostno senzacijo, ki ji je prisostvovalo par tisoč ljudi. S stolpa velikega hotela »Milonova« na Jela-čičevem trgu se je pred očmi par tisoč ljudi vrgel 46 metrov globoko 17 letni litboy hotela »Milonov« Stjepan Nemeš in oblezal na mestu mrtve. — Ne-mec je prišel v ponedeljek v službo kakor na-vadno, toda že čez četrt ure je odšel na hotelski stolp, češ da ima tam nekaj opraviti, in naprošil svojega tovariša, naj ga ta čas nadomešča. Ker Nemca ni bilo nazaj, je šel za njim pogledat, toda vrata v stolp je našel od znotraj zaklenjena. To se mu je zazdelo sumljivo, šel je pogledat ven in opazil Nemca, ki je sedel na pregradi stolpa in etrnel v globino pod seboj. Takoj je obvestil hotel-sko osebje o tem. Neki gasilec in neki hotelski uslužbenec sta skušala priti do nesrečnega, ki je očividno nameraval izvršiti samoumor. Na Jela-čičevem trgu se je medtem zbrala velika množica ljudi, ki so s strahom pričakovali, kaj bo. Nekateri so obvestili gasilce, da bi razpeli platio, toda to misel so opustili. Plahta bi morala biti silno ve-lika, ker se ni vedelo, na katero stran se bo ne-srečnejši zagnal. Poleg tega pa ne bi pomagala, ker je bila visina prevelika. Omenjeni gasilec in ho-telski uslužbenec sta poskušala priti do Nemca, in to plezajoč po nevarni steni. Napravila sta na-črt, da prideta do njega povsem liho, in nato vsak od ene strani planeta nani. Toda njun načrt ni uspel. Ravno ko sta se oba približala mladeniču, se je ta pogнал v globino in oblezal razbit na tlaku. Med tisočglavo množico je nastala strašna panika. Nekaterim so pričo strahu popustili živci, drugi so se razbežali, večina pa jih je pritisnila proti mestu, kamor se je Nemeš zagnal. Policija je komaj odnesla truplo v bližnjo vežo. Nemeš je šel v smrt premisljeno, saj je napisal 6 operativnih pi-sem. Sodijo, da je šel v smrt zaradi denarja in ne-srečne ljubezni.

— Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraže-nih živcih, nespanju, oslabilosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica od-prto telo in olajša krvni obtok.

Celje

• Privatni, popravni, razredni ter sprejemni izpiti na drž. realni gimnaziji v Celju se bodo vr-šili po naslednjem redu: 1. Privatni izpiti od 1. do 16. in od 21. do 24. junija. Ravnateljstvo bo pri-vatiste pozvalo k izpitu pismeno. — 2. Popravni iz-piti za rečne učence 4. in 8. razreda od 8. do 10. ju-nija. — 3. Razredni izpiti za učence zavoda, ki so bili po § 54 srednješolskega zakona odpušteni iz zavoda po prvem tečaju, od 1. do 4. junija. — 4. Nižji tečajni izpiti od 11. do 15. junija. — 5. Višji tečajni izpiti od 14. do 20. junija. — 6. Sprejemni izpiti 26. junija (kolek Din 5). Sprejemni izpiti za prvi razred se zamo meseca junija.

• Pred oltar. Zadnje dni so se poročili po-sestnik gostilničar in pekovski mojster v Ložici Toff Josip in posestnikova hči Esig Marija iz Vu-zenice, davčni uradnik Mirko Marijan iz Goranega grada in zasebnica istotam Presečnik Marija, šofer Jamšek Josip in tovarniška delavka Melcher Karo-lina, obo z Loznice, zasebni uradnik Koštomaj An-ton in tkalka Gračnar Ivana, obo iz Gaberja, ščelar Simene Ignac in šivilja Višner Marija, obo iz Ce-lja; zlatar v Gaberju Milnar Stanislav in zasebnica v Celju Verbič Frančiška, delavec v Novi vasi Stan-ice Alojzij in tovarniška delavka v Gaberju Kraine Stefanija, zidar na Lopati Jager Josip in posestni-kova hči na Dobravi Ribič Marija, posestnik v Skornem pri Šoštanju Navodnik Janez in posestnica pri Sv. Florjanu pri Šoštanju Godec Jožeta. Bilo srečno!

• Pozor pred pasjo stekline! V soboto dopol-dne se je zatekel v mesto srednje velik, črn pes, brez znamke in brez nagobčnika. Ker je kazal zna-ke stekline, se pozivajo vsi, da takoj prijavijo mest-nemu načelnstvu, ako je omenjeni pes ugrizel kako osebo ali žival.

• Zagrebčani v Celju. Na binkoštno nedeljo je prispelo v Celje s posebnim vlakom večje šte-vilo Zagrebčanov. Prišli so s svojo godbo in so se vrtni po 22.

• Huda telesna poškodba. V Sv. Juriju pod Kumom so na binkoštno nedeljo neki fantje napadli 19 letnega delavca Andreja Crnkoviča in ga več-krat zabodli z nožem v prsa in glavo. Andrejevo stanje je zelo resno in se v celjski bolnišnici bori s smrtjo.

Trbovlje

Opustitev pošte Trbovlje II.? Posli pošte Tr-bovlje II. so narasli, da jih ne more več opraviti ena uradnika moč in en pismonoša, zato je bil stavljen predlog za povečanje osebja. Od druge strani pa je bilo predlagano, da se ta pošta sploh opusti in vse prenese na pošto Trbovlje I. Ze na-raščajoči promet na pošti Trbovlje II. opravičuje njen obstoj, še bolj pa, če se upoštevajo krajevne razmere, razdalja 3 km od druge pošte in še od-daljenost zaledja. Očividno je, da je predlog ne-umesten in prizadeti del trboveljske doline najod-ločnejše ugovarja.

Planina pri Sevnici

Tukajšnja šolska mladina je priredila koncert pod vodstvom g. učitelja Franceta Grudna. Zanimanje za koncert je bilo veliko, udeležba častna. Razen domačinov, ki so po-kazali, da znajo ceniti otroško pesem, so pri-hiteli na rajsko Planino ljubitelji petja tudi iz sosednjih župnij: Iz Jurklostra, Sv. Le-narta nad Laškim, St. Vida na Planini, Sevn-ice, Dobja in iz Kazjega. Otroci so zapeli dvajset prav ljubkih narodnih pesmi. Glas-ovi otroških grl so pokazali, da so bili do-bro izvežbani. Vsi, ki so uživali lepoto tega enournega petja, so bili polni hvale in pri-znanja. Ta mladinski Planinski zbor ima v programu še samostojna nastopa: V Kozjem in na Primskovem pri Kranju. Iz sren mu želimo povsod prav toliko moralnega in še več gnotnega uspeha kakor na Planini.

OPERA (Začetek ob 20)

Sreda, 23. maja: Libuša. Red Sreda.
Četrtek, 24. maja: ob 13: Vilijem Tell. Dijaška predstava po globoko znižanih cenah. Izven.
Petek, 25. maja: Akademsko proslava »Danice«.
Sobota, 26. maja: Kala Kabanova. Premijera. Red A.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sreda, 23. maja: 12.15 Pol ure reprodukc. Beethov-novih kompozicij 12.45 Poročila 13.00 Cas, reproduc. koncert balalajk 13.00 Komorna glasba, Radijski kvin-tet 13.30 O verstvih (Fr. Terzejavski) 13.50 Radijski or-kester 13.50 Literarna ura: Knjižni pregled (Ljud. Mrzel) 20.00 Simfonični koncert (Beethoven), izvaja Radijski orkester 20.30 Vokalni koncert Jožeta Gostliča 21.15 Klavirski koncert C-mol, izvaja Božena Mucha 22.00 Cas, poročila, lahka glasba (plošče).
Četrtek, 24. maja: 12.15 Reproduk. operne avertu-ra 12.45 Poročila 13.00 Cas. Odlomki iz zvočnih fil-mov (plošče) 13.00 O človeka (dr. Božo Škerlj) 13.30 Sr-bobrovačnica (dr. Mirko Rupel) 13.50 Plošče po željah 19.30 Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj) 20.00 Ura slad-kih melodij, izvaja gđ. Mirko Jelačin in Oton Von-drašek (pianist) 20.45 Harmonika solo, igra Jože Flis 21.15 Radijski orkester 22.00 Cas, poročila, lahka glasba.

Drugi programi:

SREDA, 23. maja, Belgrad: 19.00 Bizet, Arlecinka 19.20 Nar. pesmi 20.00 Ljubljana — Zagreb: 20.00 Ljub-ljana — Dunaj: 17.30 Sodobni tirolski komponisti 19.15 Na Grnem morju 19.45 Jugoslovanski vočer, sodelujejo solisti in orkester Slovenskega kroka: na Dunaju — Gedimpešta: 18.30 Vok. koncert 20.30 Plošče 21.30 Gigan-ski orkester — Milan-Fritz: 20.45 Vseolajza 21.30 Ork. koncert — Rim: 20.10 Plošče 20.45 Koncertni večer — Praga: 19.35 Vojška glasba 20.10 Kristof Kolumb, ra-dijska popeja — Varšava: 18.10 Komorna glasba 20.00 Opera »Manon«, Massenet.

Sport

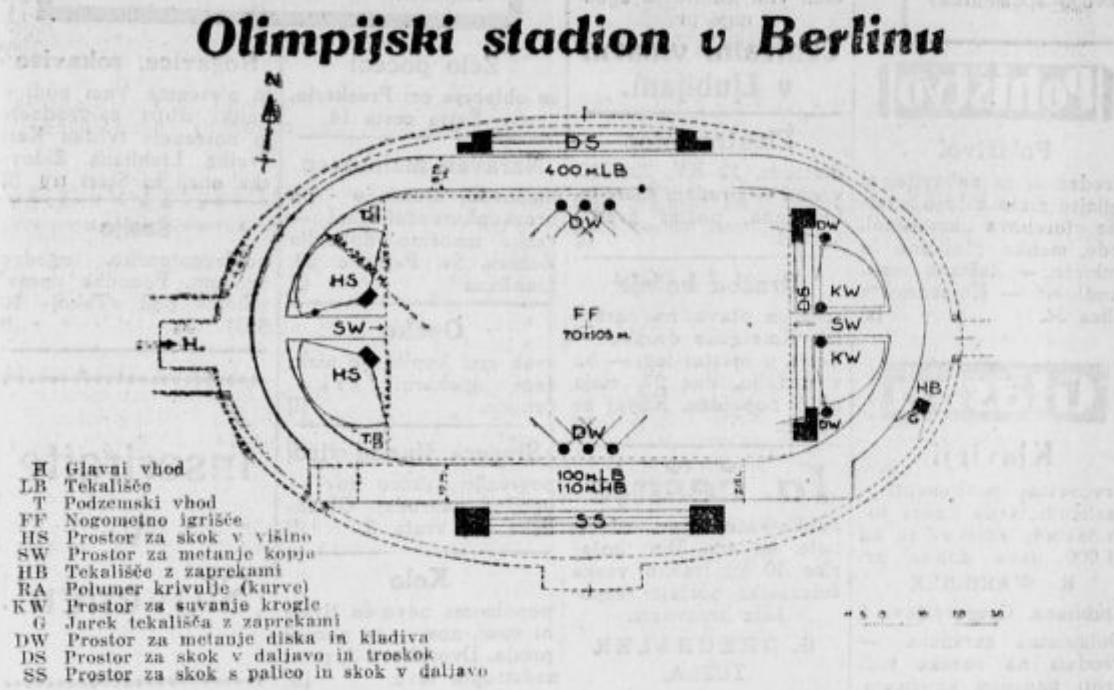
Pred drž. prvenstvom moštev v lahki atletiki

Prihodnjo soboto in nedeljo se bodo vršile po vsej državi tekme moštev za državno prvenstvo v lahki atletiki. Za te tekme je vladalo vsako leto veliko zanimanje, saj se pojavi ob tej priliki vse na startu, kar imajo klubi. Torej kvantiteta in kvaliteta istočasno. Največje zanimanje vlada letos za ljubljansko tekmovalce, kajti Primorje, državni prvak v lahki atletiki, brani letos pomembni naslov, ki si ga je lani sigurno prislužil, kar jim naskokom točk. Svoje vrste pa so zelo pripravili, ker ve, da ima v svojem lokalnem rivalu v SK Iliriji nevarnega nasprotnika in ker ve, da bo Zagreb, ki je moral lani prepuštili prvenstvo moštev ljubljani, napel vse sile, da si ga zopet osvoji. Borba bo letos izredno napeta in izgleda, da bo padel lanski rekord doseženih točk.

Tudi letošnje prvenstvo se vrši na igrišču ASK Primorja ob Tyrševi cesti. Letos se bo borilo še večje število tekmovalcev Ilirije in Primorja; računa se na 200 atletov, ki se bodo borili za čast svojih klubov in za visoki naslov

v jugoslovanskem lahkootletskem sportu na čelu njih jugoslovanski državni reprezentanti kakor: Kreys, Bručan, Starman, Kovačič L., Gabršek, Zorja, Sporn in drugi. Program bo zelo bogat, uspehi na dostojni višini, za kar nam jamčijo atleti, ki so v taki formi, kot že zlepa ne. Se jim pozna, da se resno pripravljajo za letošnje balkanske igre, ki se vrše koncem avgusta in začetkom septembra v Zagrebu.

O programu in drugih posebnostih letošnjega prvenstva bomo poročali tekom prihodnjih dni. Za danes bi pripomnili samo še to: atleti so svoje pripravili, to se pravi, so se tako pripravili, da bodo našemu sportnemu občinstvu res nekaj nudili. Cenjeno občinstvo se pa naproša, da podpre delo teh idealnih fantov vsaj na ta način, da jih pride pogledat, kadar hočejo pokazati sadove svojega dolgotrajnega in trudopolnega dela. Vstopnina bo tako minimalna, da bo vsakomur omogočen obisk. Pridite in ogledajte si našo lahko atletiko, ki je na močnem pohodu!

Notranjo ureditev nemškega olimpijskega stadiona je nemška lahkootletska zveza že izvršila in tudi mednarodna lahkootletska zveza je tej razdelitvi pritrdila. 400 m tekališča odgovarja onemu v Los Angelesu, to se pravi, da ima tekališče dve zaokroženi krivulji (kurvi) s polmerom 36.50 m. Tekališče je 9.75 m široko ter se razširi na oni strani, kjer je cilj, na 10 m. Na tej strani je tudi podaljšek za tek na 100 m in za tek brez zapreke na 110 m. V sredini je nogometno igrišče v velikosti 70x105 m. Skakalne naprave imajo dva pro-

stora za skok v višino, tri za skok v daljavo, troskok in skok s palico. V obeh polkrogih se nahaja po en prostor za metanje kopja, v vzhodnem polkrogu pa sta dve napravi za suvanje kroglice. Krogi za disk in kladivo so prav tako v vzhodnem polkrogu kakor tudi v sredini obeh podolžnih strani, tako da je pripravljeno tudi za primer vetra in sonca. V vzhodni zunanji krivulji je jarek za tekališče z zaprekami. V zapadnem polkrogu se nahajata dva vhoda v podzemski rova, ki vodita k stališčem pod tribunami.

SK Avstrija v Domžalah.

Za binkošti je gostovala v Domžalah enajstletica SK Avstrije iz Celovca. V nedeljo je igrala z Domžalami 2 : 2, v ponedeljek pa je premagala kombinirano moštvo Diske in Domžal 4 : 1. V obeh tekmah je pokazala prav lepo in koristno igranje, od katere so se domžalski nogometaši lahko marsikaj naučili. Posebno je ugajala njihova lepa kombinacijska igra in tehnična izvežbanost nekaterih igralcev. Posebnost pa je bila, da celo tekmo nisi slišal pri igralcih skoro nobene besede. Tudi domačini so posnemali goste v tej lepi lastnosti, zato smo bili kljub mlačni igri z obojema tekmama zelo zadovoljni. V nedeljski igri so Domžale po enakovredni igri dosegle neodločen rezultat, vendar pa bi z večjo odločnostjo pred golom lahko odločile igro v svojo korist. Kombinirano moštvo Diske in Domžal pa ni bilo posrečeno sestavljeno, ker so manjkali nekateri dobri igralci. Po podrejeni igri, ki je le tu in tam dosegla običajno višino domžalskega nogometa, je morala domžalska »reprezentanca« kloniti s 4 : 1. Občinstva je bil okljub lepemu vremenu in praznikom precej.

Teniško prvenstvo dravske banovine.

V Binkošti so se vršile v Ljubljani tekme za prvenstvo dravske banovine. Prvaki so postali: Single gospodov: Schäffer F. (Hask). Single dam: Kovač Hela (ATK Zagreb). Mixed double: Ravnihar Ks. — Schäffer. Double gospodov: Truden (Ilirija) — Schäffer (Hask).

SK Grafika v Ptuj.

Na binkošni ponedeljek je gostovala ljubljanska SK Grafika v Ptuj. Igrala je z SK Ptujem. Rezultat 3:3 (2:2).

Zbor sodnikov JLAZ v Ljubljani. Prijava za polaganje lahkootletskih sodniških izpitov sprejemata dr. K. inž. Baltić, Ljubljana, Gajeva 1, in g. Megušar, Ljubljana, Prekmurska 1. Prijava je poslani poročeno s priljubljeno Din 50. Izpitni termini so bodo objavili v časopisih.

Sodniški zbor za državno prvenstvo moštev v Ljubljani. Voditelj tekmovalca geometre Cerne, pomočnik dr. Kuhelj, vrhovni sodnik Windisch, pomočnik Gregorič, reditelj starta Megušar, dr. Altavice, glavni sodnik za skoke in mete Kovač, starter za teke Lala, starter za skoke Mihel, starter za mete Kermayner, sodniki za skoke in mete: Cimprman, Pevalek, inž. Baltić, Stepišnik, zapisnikar S. Sanein, pomočnik Potokar, časomerilci: Grünfeld, Gorjane, Keber, Gregorič, Cek, Karba, Windisch, Vidle, Cerne, Stepišnik; števce krogov Bradac, službeni nadzorniki proge geometre Cerne, Bradac, S. Sanein; sodniki na predajah: Cimprman, inž. Baltić, Stepišnik, Pevalek, Mihel, Kermayner, Kovač; megafonisti: S. Sanein, Megušar; zdravnik dr. Prodanc; poročevalci za disk Kermayner, vsi imenovani so obvezni k sodelovanju. Sestanek jutrije pol ure pred pričetkom tekmovalca.

ASK Primorje (lahkootletski seksiji). Opozorila: mo vse atlete, da so startne liste za državno prvenstvo moštev 25. in 27. maja izbešene v garderobah, radi česar jih pozivamo, da si jih vsi ogledajo. Sestava starta je objavljena istotam. Dolžnost vseh atletov je, da se redno udeležujejo treningov, zlasti startnih predaj, ki se vrše dnevno od 16 naprej.

Službeni iz LHP. Drevi ob 18.30 je v danskem salonu kavarne Emona redna seja upravnega odbora. Vabljeni so vsi člani uprave.

SK Ilirija (lahkootletski seksiji). Jutri ob 19 na igrišču sestanejo vsi člani, ki so prijavljeni za državno prvenstvo moštev v lahki atletiki. Sestanek je važen za vse, zato je nedeležba za vse strogo obvezna in nujno potrebna. Obvestite se med seboj! Nihče naj ne manjka! Na sestanku se bodo izdala važna navodila za tekmovalce.

Kotarska podveza Ljubljana. Seja upravnega odbora podveze Ljubljana se vrši v četrtek 24. maja ob 20 v prostoru sobi gostilne pri Amerikaneu. Vsi odborniki naj se točno udeležijo.

LTP. Službeni. Novci ob 18.30 seja upravnega odbora v prostoru sobi restavracije Emona. Vabijo! Udeležba vseh potrebna. — Tajnik I.

Po sportnem svetu

Na dalnjem vzhodu so se v Manilu začela prvenstva v lahki atletiki. Ob pričetku tekmovalca so bili doseženi tile rezultati: 1500 m: 1. Tanaka (Japonsko) 4 : 03.5. Skok v daljavo: 1. Tajima (Japonska) 7.30 m. Disk: 1. Amade (Filipini) 42.54 m. Skok v višino: 1. Toribio (Filipini) 1.88 m.

Rusi vabijo dobre sportnike. V Moskvi se vršijo letošnje poletje velike mednarodne sportne tekme v boks, nogometu, plavanju, lahki atletiki in rokoborbi. Povabili so naslednje države: Za nogomet: Českoslovaško, Francijo, Španijo in Turčijo. Za rokoborbo: Avstrijo in Francijo. Za boks: Anglijo in Nemčijo. V dogovoru so pa še z znanimi prvaki v plavanju: Weissmüllerjem in Arne Borgom ter z lahkootletci: Hoffom, Nurmijem in Iso Holloom.

Nemci se na vso moč pripravljajo za svetovne telovadne tekme, ki bodo prve dni junija v Budimpešti. Po rezultatih švicarske vrste so ugotovili, da so oni (Nemci) na konju in drogu za en razred boljši od Švicarjev.

Ce je to tako, kakor zatrjujejo Nemci, potem mora biti njihova telovadba na konju in drogu res nekaj posebnega, kajti kdor pozna Švicarje in njihove izvedbe, zlasti na konju, ta mora priznati, da dosti naprej ni mogoče. Bomo videli.

Ves sportni svet gleda sedaj na Italijo, kjer se prične prve runde v nogometnem tekmovalcu za svetovno prvenstvo. Nekaj državnih reprezentanc je že v Italiji, ostale pa še pridejo.

V Atenah se vrši te dni 31. zasedanje mednarodnega olimpijskega odbora. Oficielno so priznali olimpijski odbor Palestine.

Plavači bodo črtali jarde. Velike so težkoče v mednarodnem sportu radi dvojnih mer. V tabelah državnih, olimpijskih ter svetovnih rekordov je toliko števk, da se človek kmalu ne bo mogel več spoznati. In vse samo radi dvojnih mer: metrov in jardov, ki se uporabljajo pri najrazličnejših prireditvah. Spor, ki obstoja v tem pogledu, je že precej star ter so že opetovano poskusili likvidirati jarde, toda zaman. Pred enim letom je upeljala ameriška lahkootletska zveza metre, vendar se ji poskus ni posrečil. Sedaj pa poročajo iz Stokholma, da bo tudi mednarodna plavalna zveza o priliki evropskih plavalnih prvenstev na svojem letošnjem zasedanju predlagala črtanje jardov iz liste svetovnih rekordov. Če se ji bo to posrečilo, je seveda drugo vprašanje: kajti v Angliji, Ameriki in Avstraliji imajo sportne bazene, ki so zgrajeni točno po merah jardov in gotovo je, da se bodo omenjene države na vse načine upirale temu predlogu.

Za evropsko plavalno prvenstvo, ki se vrši letos že četrto in to v Magdeburgu, se je prijavilo doslej 24 narodov. Ogromen napredek je beležiti v tem sportu zadnja leta tudi v Evropi, zlasti od tedaj, odkar se prirejuje evropski prvenstva. Po vojni sicer niso mogli doseči evropski plavači prekoocejskih plavčev v Ameriki in Japonski in tudi v listi svetovnih rekordov so morali prepuštili prvenstvo drugim, vendar se lahko reče, da je tudi v Evropi zaznamovati zadnja leta tak napredek, da se mu čudi vsi svet. In to ne samo v onih državah, kjer je že od nekdaj ta sportna panoga na izredno visoki stopnji, temveč tudi »začetniki« imajo prav resno besedo v ostri konkurenci.

Letošnje evropsko plavalno prvenstvo, ki se vrši v času od 12. do 19. avgusta bo največje, kajti že doslej je prijavilo 24 narodov nad 30 svojih

Kongres slovanskih hranilnic v Belgradu

Zahteve regulativnih hranilnic

V udeležbo je bil v Belgradu kongres jugoslovanskih regulativnih hranilnic iz cele države, kjer so bili v velikem številu tudi Slovenci. Med drugimi so se iz Ljubljane udeležili kongresa predsednik Zveze hranilnic, rav. Fran. Pretnar, podpredsednik zveze rav. dr. Mirko Božić, iz Mesine hranilnice gg. dr. Vlad. Murko in drugi. Kongresa so se udeležili, kot smo že poročali, tudi številni delegati iz Českoslovaške in Poljske.

Kongresu je predsedoval predsednik Zveze jugoslovanskih hranilnic, g. Rud. Erber, rav. Mesine hranilnice iz Zagreba, ki je pozdravil navzoče zastopnike oblasti ter češko in poljsko delegacijo, ki štejeta skupno okoli 100 članov. Goste so nato pozdravili: prvi podpredsednik belgrajske občine g. V. Lazarević, nato pa delegat rg. ministrstva načelnik dr. Bosković, ki je posebno poudarjal vlogo komunalnih hranilnic v našem gospodarskem življenju. Sedaj se s sodelovanjem Zveze hranilnic izdeluje zakon o hranilnicah. Končno je dejal, da noče prejudicirati, toda misli, da se ne bo zmotil, če pravi, da mora biti bodočnost našega denarstva sijajna. Nato sta govorila dva češka delegata: Frančišek Ruzička in dr. Menger.

Sledili so referati. Prvi je referiral rav. hran. mesta Belgrada dr. Dragoljub Novaković o likvidnosti in varnosti vlog pri kom. hranilnicah. Pripočeti bi bilo, da se drži več gotovine, toda ta naj bi se plasirala pri Narodni banki, Poštni hran. in Drž. hip. banki na 1.5—2% obresti manj kot se plača za vloge. Kombinacija z državnimi boni, ki bi se lahko in po ugodnih pogojih reeskontirali, bi bila najboljša. Potrebno bi bilo obvezno držanje gotovine pri eni gori navedenih ustanov in ustvaritev centralne vseh samoupravnih hranilnic. Dr. Ivo Cop je pokazal delež in stališče komunalnih hranilnic v kreditnem sistemu naše države, dr. Br. Borota je referiral o vprašanju odnosov hranilnic do samouprav, dr. Kajan pa o uradništvu kom. hranilnic. Končno je referiral o banovinskih hranilnicah E. Lovinčič, kjer je zastopal tezo, da jih ni treba ukiniti.

Zahteve nasih hranilnic

Zveza slovanskih hranilnic pozdravlja slovansko solidarnost na gospodarskem polju, povdaja pa zlasti potrebo okrepitev propagande za varče-

vanje. Glavni predpogoj za sigurnost hranilničnih prihrankov pa je stabilnost valute.

Resolucije jugoslovanskih hranilnic pa so na sledeče:

1. V smislu kraljevih besed o pomenu varčevanja zahtevajo stabilnost valute z vsemi sredstvi kot nujen predpogoj za varčevanje.

2. Varčevanje je osnovna državljanska dolžnost in sredstvo za zavarovanje družabne enote.

3. Svobodna konkurenca javnih in zasebnih kreditnih ustanov je imela slabe rezultate in bo treba za to razdeliti dela.

4. Samoupravne hranilnice najbolj odgovarjajo potrebam varčevanja, ker so najbližje onim, ki denar prejemajo in ga vlagajo.

5. Razširjenje mreže hranilnic v najmanjše kraje je nujno potrebno, v ta namen pa naj služi tudi potrebni hranilniški zakon, ki bo točno določil na podlagi vsega navedenega funkcije hranilnic, da se morejo prilagoditi potrebam časa in kraja. Njih aliristični značaj naj se pozna tudi pri javnih dajatah. Zakon naj določi samostojno delovanje hranilnic in določa istočasno tudi kontrolo ustanoviteljev.

6. Ker so banovinske hranilnice konstruktivno dopolnilo samoupravnih hranilnic, je treba omogočiti razširjenje banovinskih hranilnic po vsej državi.

7. Za pravilen razvoj poslovanja hranilnic je treba dati hranilničnemu uradništvu potrebno predizobrazbo in mu zagotoviti življenjske predpogoje n. pr. z uvedbo pokojninskega zavarovanja itd.

Dodatno k temu poročilu navajamo še misel glavnega rav. Poštne hranilnice dr. Nedeljkovića, ki je bila izrečena kot napitnica na banketu. Treba je po njegovem mnenju poudariti jasno demarkacijsko linijo med posameznimi denarnimi zavodi, da se onemogoči spekulacija z vlogami. Sedaj je najvažnejši tehnični baučni problem sodelovanje hranilnic s privilegiranimi zavodi. Ustanovi naj se centrala, pa naj bo to lahko event. tudi Narodna banka ali Poštna hranilnica, ki bi upravljal prebitke komunalnih hranilnic. Postavi naj se komisija, ki naj prouči te probleme sodelovanja regulativnih hranilnic med seboj in v zvezi s privilegiranimi denarnimi zavodi.

Volitve odbora ljubljanskega okoliškega trgovskega združenja. Zbornica za trgovino in industrijo je razveljavila volitve odbora Združenja trgovcev za ljubljansko okolico, ki so bile dne 7. marca letos. Tedaj je namreč zmagala lista z dosedanjim načelnikom trgovcev g. Josipom Spornom z Ježice nad listo g. Zebala. Na podlagi tega bo dne 24. maja ob 8 dopoldne v dvorani Trg. doma v Ljubljani; Gregorčeva ulica 27. izreden občni zbor Združenja, kjer so na dnevnem redu samo volitve. Pozivljamo člane Združenja, da se zanesljivo udeležijo obnega zbora in oddajo svoj glas za ljudi, ki so dokazali svoje posleno delo za trgovske interese in se ne dajo voditi od nobenih drugih ter so jim na srcu samo stanovski interesi.

Železnica Zellweg—Veljeje je, kot znano, tvorila predmet spora med našo državo in Avstrijo. S tem sporom se je pečala tudi Zveza narodov, ki je v smislu določil saintgermainse mirovne pogodbe imenovala razsodišče. Razsodišče je sedaj odločilo: da morata Jugoslavija in Avstrija odkupiti nanje odpadajoči del proge, in sicer najkasneje do 1. januarja 1935. Odkupna vsota se položi v 38 letnih obrokih in znaša za Avstrijo 115.619, za Jugoslavijo pa 87.899 zlatih frankov. Prvo izplačilo se mora položiti z rokom 1. julija 1931 pri Banki za mednarodne obračune, od pri banki, na katero se sporazumeta obe državi.

Reorganizacija Prizada. Privilegirana delniška družba za izvoz deželnih pridelkov kraljevine Jugoslavije ali kot se skrajšano imenuje Prizad sklicuje za 25. maj ob 10 dopoldne izredni občni zbor, na katerem bodo razpravljali o izpremenbah in dopolnitvah pravil. Nadalje bo izvoljen nov upravni odbor, pa tudi nadzorstvo se najbrž izpremeni, ker je tudi to na dnevnem redu.

Izprememba firme. Union, gradbena in trgovinska d. d. v Belgradu je izpremenila svojo firmo v »G. Rumpel, stavbena in trgovska delniška družba« v Belgradu.

Naša največja lesna tvrdka »Šipad«, gozdno industrijsko podjetje Dobrljin—Drvar, ki je kot znano popolnoma v državnih rokah, objavlja bilanco za 1933, iz katere je razvidna izguba 3.86 milj. Din (1932 skupno s prenosom iz prejšnjih let 4.337 milj. Din) in to pri glavnici 20 milj. Din.

Slovenski gospodarski list. Mohorjeva tiskarna v Celju je začela izdajati »Slovenski gospodarski list«. List izhaja vsakega 5. in 20. v mesecu ter prinaša predvsem kmetijske in družbene članke, ureja ga pa znani strokovnjak, posebno za hmeljarstvo, ing. Janko Dolinar v Celju. Do konca leta 1934 stane 20 Din.

Tok časa in težke gospodarske razmere zahtevajo, da varčna gospodinja dvakrat obrne dinar, preden ga izda. Vsaka gospodinja želi, da si vse, kar rabi, nabavi dobro in poceni. Posebno velja to v prehrani družine. Ko gospodinja naroča v trgovini živila, čisto niti ne zapazi, da kupuje izdelke tujega izvora, ki so čisto slabši in traja kot naši domači. Pri tem, če prav nezavestno, podpira tujega človeka, medtem ko našega tlačijo bida. Naša domača živilska industrija za more danes kriti vse naše potrebe. Njeni izdelki so v zaokroženi celoti razstavljeni na letošnjem ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 10. junija. Gospodinjice, ogledajte si to razstavo. Na velesejmu pa boste našle tudi še celo vrsto drugih stvari, ki Vas bodo zanimale in Vam koristile.

Najpraktičnejši pouk o razvoju in stanju našega gospodarstva nudi vsakomur XIV. ljubljanski velesejem od 30. maja do 10. junija. S svojo letošnjo novostjo, Kartografsko razstavo, ki bo točna geografska, geološka in meteorološka slika naše domovine, pa bo dokazal, da hoče biti in ostati lojalna, kjer je pokazana praktično in nazorno delavnost, zmoglost in vrednost kakor tudi organizacijski talent našega človeka. Nikomur naj ne bo žal vstopnine na sejmščico, saj je v primeri s tem, kar nudi velesejem poučnega in zanimivega, prav malenkostna. Odložite svoje izlete na prihodnje nedelje, sedaj pa izkoristite prosti čas za ogled velesejma. Poleg Kartografske razstave imamo na velesejmu še posebno poučno razstavo o reklamni in propagandi s priključeno razstavo jugoslovanskih plakatov ter aktualno gospodinjstvo razstavo »Zena v poklicu« in razstavo ruskih emigrantov.

Produkcija električne energije. Po švicarskih podatkih je znašala lani produkcija električne energije, preračunana na 1 prebivalca, v kilovatih urah: Norveška 3300, Kanada 1900, Švica 1350, USA 1050, Švedska 825, Belgija 570, Nemčija 500,

plavačev in plavavčice. Letošnje tekme bodo ob enem podale še precej jasno sliko, kako bo Evropa odrezala na prihodnji olimpijadi v Berlinu.

Avstrija 450, Anglija 370, Francija 350, Finska 300, Italija 270, Rusija 60.

Svetovna trgovina v 1. četrtletju 1934. Po nemških podatkih je v 52 državah, ozir. deželah in kolonijah znašal uvoz v 1. četrtletju 1934 11.8, izvoz pa 10.5 milijarde mark; v zadnjem četrtletju 1933 12.4 in 11.7, v prvem pa 12.1 ozir. 10.6 milijarde mark. Svetovna trgovina torej ne kaže znakov izboljšanja.

Brezposelnost. Mednarodni urad za delo je izdal pregled števila brezposelnih v posameznih državah po stanju aprila letos (v oklepajih podatki za april 1933): Anglija 2340 (2900), Avstrija 350 (400), Belgija 194 (171), Bolgarija 43 (27), Danska 112, Estonika 8 (16), Finska 43 (76), Francija 380 (370), Gidansk 25 (40), Holandija 356 (377), Italija 1150 (1220), Japonska 390 (480), Letonska 11 (14), Nemčija 2800 (5600), Madžarska 56 (78), Palestina 15 (19), Portugalska 23 (18), Rumunija 27 (45). Vse številke se razumejo v tisočih.

Borza

Dne 22. maja 1934.

Denar

V današnjem prometu sta popustila le Berlin in Praga, neizpremenjen je ostal Curih, dočim so vsi ostali tečaj narasli.

V zasebnem kliringu so notirali: avstrijski šiling: Ljubljana 9.37—9.50; Zagreb 9.465 in Belgrad 9.3718—9.4718. —Grosi boni v Zagrebu 32.75 blago. Španska pezeta: Ljubljana 6.45 denar, Zagreb 6.20—6.30 (6.25). Angl. funt: Zagreb 250.50—252 (252.50), Belgrad 251.70—253.30 (252.50).

Ljubljana. Amsterdam 2312.35—2323.71, Berlin 1341.25—1352.05, Bruselj 796.91—800.85, Curih od 1108.35—1113.85, London 173.42—175.02, Newyork 3373.55—3401.81, Pariz 225.07—226.19, Trst 289.46 do 291.86.

Promet na zagrebški borzi 60.727 Din.

Dunaj. Dinar (valuta) 8.38.

Curih, Pariz 20.30, London 15.66, Newyork 306.375, Bruselj 71.85, Milan 26.165, Madrid 42.15, Amsterdam 208.50, Berlin 121.175, Dunaj 73.07 (57.55), Stockholm 80.85, Oslo 78.70, Kopenhagen 69.95, Praga 12.8075, Varšava 58.125, Atene 2.92, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.05.

Vrednostni papirji

Tendence je bila nekoliko čvrstejša in so bili tečajji višji kot prejšnji teden. Tudi promet je narastel, posebno v dolarskih papirjih. Na zagrebški borzi je znašal: vojna škoda 100 kom., begl. obvez. 30.000 7% inv. pos. 25.000, 7% Bler. pos. 6000 dol. in 7% pos. Drž. hip. banke 1000 dol.

Ljubljana. 7% inv. pos. 70—71, agrarji 37—38, vojna škoda 305—308, 6% begl. obv. 53—53.50, 8% Bler. pos. 55—56, 7% Bler. pos. 51—51.50, 7% pos. Drž. hip. banke 65—66, Kranj, ind. 250 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 70.50—71, (70.50), agrarji 36.50 den., vojna škoda 308.50—310 (310), 6% 308 den., 6% begl. obv. 54—54.75 (54), 8% Bler. pos. 57—57.50, 7% Bler. pos. 52.25—53 (51), 51.75, 52, 52.25, 53), 7% pos. DHB 65.50—68, (65.50). Delnice: Nar. banka 4150 den., Priv. agr. banka 214—216, Guttman 80 bl., Osj. sladk. tov. 130—150, Impex 50 den., Isis 20 bl., Trboveljska 87.50—90.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 71.50 bl. agrarji 37—38, vojna škoda 308—308.50 (308), 6% 308—309, 6% begl. obv. 54—54.25, 8% Bler. pos. 56 den., 7% pos. DHB 65—66, Delnice: Nar. banka 4050—4062, Priv. agr. banka 215—215.50 (215).

Dunaj. Donavskosavojudrarska 65, Steg 14.33 Alpine 11, Rim 22.60, Trboveljska 11.00.

Žitni trg

Razpoloženje na žitnem trgu je po praznikih bilo danes mirno, vendar je tendenca slejkoprej čvrsta. Vesti o letini niso dobre. Kar tiče rži in jecmena, je računati na slab pridelek, kar tiče pšenice, je položaj nekoliko boljši, vendar bo pridelek slab. Splošno mnenje je, da cene ne bodo popustile, odnosno saj v znatni meri ne. V primeri s soboto so ostale v glavnem neizpremenjene.

Živina

Mariborski živalski sejem dne 22. maja 1934. Na današnji sejem je bilo prignanih: 18 konjev, 16 bikov, 157 volov, 410 krav in 25 telet skupaj 620 kom. Povprečne cene so bile: debeli voli 3—4 Din, poldebeli voli 2—2.50 Din, plemenski voli 2—3.25 Din, bikli za klanje 2.75—3.25 Din, klavne krave debele 2.75—3.25 Din, plemenske krave 1.75—2.25 Din, krave klobasariče 1.75—2 Din, molzne krave 2.25—2.50 Din, breje krave 2.25—4 Din, mlade živina 3.25—3.75 Din, teleta 4.50—5 Din. Prodanih je bilo 313 konadov.

UMIVAJTE **ZOBE** KAKOR UMIVATE **ROKE!****MILO ZA ZOBE**

JE EKONOMIČNO, KER TRAJA MNOGO DALJE KAKOR KATERA DRUGA ZOBNA PASTA

Poizkusite!

POIZKUSNA ŠKATLA

3.-
DIN**MALI OGLASI**

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska 3 mm visoka pletilna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Damske bleke za poletje

vsakovrstne svilene, volnene, platnene, fro-tiraste, iz krepe, cefirja, ripsa in delena, bluze od priprostitih do najfinejših svilenih, damska boljša in navadna krila, poletne plašče in kostume, otroške obleke za dečke in deklice v vseh velikostih, zelo veliko izbiri po jako nizkih cenah nudi

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra 29
Oglejte si veliko izbiro blaga in nizke cene tudi v naših izložbah!

Tudi Vaša obleka bo kakor nova
ako jo pustite kemično čistiti in barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana
Poljanski nasip 4-5
Pralnica — Svetlolikalnica

Prireditve

V kavarni »Stritar«
vsak večer koncert. (b)

Vajenci

Krojaškega vajenca
sprejem. Hrana po do-govoru. Leopold Kolman, Bled.

Službe iščejo**Dekle**

pridno in pošteno, išče službo kot kuharica ali služkinja pri prijazni družini. Ponudbe pod značko »Stalno« št. 5839 na upr. »Slovenca«.

Službodobe

Gostilniško kuharico popolnoma samostojno — iščem za takoj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 5808. (b)

Hišni zdravnik

neoznjen, se išče za takoj za sanatorij. Ponudbe upravi »Slov.« pod št. 5817. (b)

Hlapca

poštenega, pridnega, vajenega konj - sprejemem takoj v službo. — Anton Rebolj, Zahrib 2, Medija Izlake. (b)

Zastopstvo

s skladiščem tekstilnega blaga, išče agilnega zastopnika proti proviziji, za Dravsko banovino. — Gospodje, ki stalno posečajo vsa mesta in so dobro vpeljani, naj pošljejo ponudbe z označbo tvrdke, ki jo zastopajo, na upravo »Slov.« pod »Zagreb« št. 5810. (b)

Vnajem**IŠČEJO:****Delavnico**

za mirno obrt iščem. — Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Delavnica« 5838. m

ODDAJO:**Lokal za trgovino**

z mešanim blagom, prostor za lesno trgovino in žago, v prometnem kraju na deželi, dam v najem. Ponudbe pod šifro »Poceni na deželi« št. 5825 na upravo »Slovenca« v Celju. (n)

Stanovanja**IŠČEJO:****Opremljeno sobico**

snažna, išče gospodična za mesec julij. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Snažna«. Štev. 5643. (c)

Nogavice - rokavice

kompletne potrebščine za krojače in šivilje,

nadalje bogata zaloga žepnih robcev, toaletnih potrebščin, kravat, vsakovrstnega modnega blaga itd., po

najnižjih cenah

pri trdki

Josip Petelinc, Ljubljana

za vodo (blizu Prešernovega spomenika)

ODDAJO:

Enosobno stanovanje lepo, z balkonom — se odda ob Ljubljani. Štepanja vas 123. (g)

Trisobno stanovanje

elegantno, s kopalnico — takoj oddam. Vprašati: Trafika Nebotičnik. (e)

Dvosobno stanovanje

v I. nadstr., oddam 1. ali 15. junija za 350 Din. — Predovičeva 11, Moste. e

Posrestva**Več stavbnih parcel**

na Selu prodam. Prevzamem tudi vlozne knjižice naših denarnih zavodov. Josip Oražem. Moste pri Ljubljani. (p)

Lepa vila

z velikim vrtom in soščeno lego

v Kranjski gori
naprodaj.

Več nove g. župan Jožef Pintbah, Rateče-Planica na Gorenjskem.

Enonadstropna hiša

s tremi stanovanji, v Vodmatu, nova, naprodaj. — Plačljivo delno z vložni-mi knjižicami tukajšnjih hranilnic. — I. Oražem, Moste. (p)

Vilo

dvostanovanjsko, po tri sobe, s kopalnico - prodam. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Gotovina 200« št. 5807. (p)

KUBANY-JEV MATE ČAJ

hrani ter kreča živce in mišice. — Tek postane odporno in z lahko pre-ma-ja vse napore. Kdor ga redno pije, se mu ni bati ne gita ne revme. Dobi se v vseh lekarnah v originalnih zavojih po Din 15.— ali pri zastopstvu: Lekarna Mr. Milivoj Leustek, Ljubljana, Kraljeva c. 1, ako pošljete vnaprej Din 15.— Sportniki, turisti, lovci, nogometaši: pijte ga redno!

(Pohištvo)**Pohištvo!**

Preden si ga nabavite, si oglejte moje zalogo spal-nic (orehove korenine), trde, mehke, pleskane, in kuhinje. — Znižane cene. Andlovic — Komenskega ulica 34. (s)

Glasba**Klavirji**

prvovrstni instrumenti - različnih vrst kakor tu-di lastnih izdelkov že od 11.000 dalje dobite pri

R. WARBINEK
Ljubljana, Gregorčičeva 5
Dolgoletna garancija. — Prodaja na obroke tudi proti bančnim knjižicam. Strokovnjaška popravila in oglaševanje izvršujem točno in ceno. — Naice-nejša izposojevalnica.

Kupimo**Srebrne krone**

staro zlato in srebro ku-puje RAFINERIJA DRA-GIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vbo-d v Vidovanske ceste pri gostilni Možina

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana
Wollova ulica št. 3.

Citajte in širite
»Slovenca«!

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajaš a? motorja bi znebil se rad. hrz kupcev ti mnogo prične Slovenec najmanjši inerat

Domače salame

priznane najboljšie ter polemendolski sir nudi delikatesa I. Buzzolini, Lingarjeva ulica, za ško-fijo. (l)

VINA

vseh vrst kupite najugod-neje pri

Centralni vinarni
v Ljubljani.

Elektromotor

Siemens, 12 KV, 220/380, vrtilni — prodam. Berčun, Ljubljana, poštni predal št. 151. (l)

Dražba košnje

sena in otave, na parce-lah Kmetijske družbe — Cesta v mestni log — bo v nedeljo, dne 27. maja ob 3 popoldne. Kupci se vabijo. (l)

Ia češnje

delikatesne, črne, rdeče, bele, kg 4.50 Din; koša-ric 30 kg franko vsaka železniška postaja razpo-šlja brzoovozno

G. DRECHSLER
TUZLA.

GRITZNER

POKROMANA KOLESA

Najboljši šivalni stroji **ADLER** in **GRITZNER** po izredno nizkih cenah samo pri trdki

JOSIP PETELINC - LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika, za vodo.

Večletna garancija! Poak v umetnem vezanju brezplačno! Telefon štev. 2913.

Zelo poceni

se oblečete pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Naraven malinovec

limonado, oranžado - po brezkonkurenčni ceni — vsako množino, dobavlja Homan, Sv. Petra c. 83, Ljubljana. (l)

Opeko

vseh vrst kupite po nizki ceni v opekarni Jerko, Črnuče. (l)

»Singer« šivalni stroj

počezljiv, skoro nov — ugodno naprodaj. Gleda-liška 12, vrata 3. (l)

Kolo

popolnoma novo in šival-ni stroj, nov — se poceni prodaja. Dvorakova 3, prvo nadstropje levo. (l)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in naiceeneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židov-ska ulica in Stari trg. (l)

Šasijo

poldrugotonsko, ugodno prodam. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Takoj« št. 5831. (l)

Inserirajte

V

»Slovenca«!

Hranilnica in posojilnica r. z. z. n. z v Železnikih javlja tužno vest, da je njen podpredsednik in ustanovitelj, gospod

FRANC DEMŠAR

veleposestnik in trgovec v Zalem logu

21. maja po dolgi in težki bolezni v Gospodu zaspal.
Vzor možu časten spomin!

Načelstvo

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš predobri soprog, oče, očim, stari oče, brat, tast in stric, gospod

FRANC DEMŠAR

trgovec in posestnik

včeraj po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, za vedno zatisnil oči.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v sredo, dne 23. t. m. ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče v Zalem logu.

Zali log, dne 22. maja 1934.

Žalujoči ostali

Rekordna vožnja

»Poldan je. Javite strojem poldne.« Nekaj tre-
notkov nato je na karto vpisal širino.

Ostali štirje niso črhili in Davis ni mogel oporekati, ker je bilo res poldne in so bili Herwik-kovi računi točni.

»Veste na čem je spisal svoje račune?« je brundal Davis proti Haynesu. »Na listek iz be-ležnice.«

»Poznam ga, ki še drugače zna.«

»Koga neki?«

»Vas! Vi ste povedali, da izračunate na ciga-retnem papirčku.«

In Davis se ni mogel srditi.

VII.

Simon je mislil pri sebi: »Haynes je prišel davi pravi čas. Trebalo bi Herwicku odgovoriti. In kaj naj bi mu dejal?«

Še za trenotek so ostali vsi trije v sobi, ne vedoč, kaj bi govorili; tedaj je prišla Herwicku srečna misel, da se je ozrl na svojo uro. »Oj, čas je, da določimo poldnevnik.« in združil je na mo-stič, kjer sta Davis in Gerard že s šestilom v roki čakala, da doseže sonce najvišjo točko dneva.

Potem je Simon odšel počivat, a Herwickova zgodba mu ni šla iz glave. Komaj je zamižal, je zagledal kakor na platnu pred seboj glavo prvega poročnika, ga videl, kako se spakuje, smeji, igra komedijo, oponaša tega in onega. Šišal je njegov glas prevzemati zaporedoma naglas Jorga-nov, ravnatelj in upravnih svetnikov.

Na vse kripilje se je branil teh prividov in skušal misliti na kaj drugega, na Mino — vse zaman.

Pri vsem pa je bila to resna zadeva. Presneto, kako naglo bi se rešil bajke brez posledice, ki bi

si jo Herwick izmislil! Skomiznil bi z rameni in smehljaje dejal: »Herwick, izmišljavec! in vse bi bilo v kraju.

Toda to?

Si je li mogel Herwick izmisliti tako zgodbo, ki je bila na prvi vidov tako resnična? Zakaj pa ne? A s kakšnim namenom? Da potegne Simona?

In vendar! Često so Simonu hvalili pripove-dovalni dar prvega poročnika.

Besedili so mu, kako je norce bril iz teh, ki so se imeli za najbolj zvite. On se je smejal. »Me-ne ne vjame,« je dejal. In glej, drži ga, pa še kako čvrsto ga drži!

Obrnil se je v postelji, odločen, da ne misli več na to. Izgubljen trud. Odprl je luč, vzel knjigo in skušal čitati. Prvi stavek je že prebral, potem pa se je prikazovalo na papirju Herwickovo ime. Zapodil ga je in čital dalje. A glej tu Dreamov priimek!

Začel je iznova, a se je kmalu zavedel, da ne sledi vsebini in da je v mislih pri arhitektu, med-tem ko ga vsi upravni svetniki moledujejo, naj nadaljuje započete načrte »Morske zvezde«. Zapri je knjigo in se ves prepuстил misli, ki ga je ob-se-dela. »Če me je Herwick nameraval vznemiriti, se mu je to docela posrečilo.«

Ni je našel pomanjklivosti v pripovedi. Dre-am je bil prav tak, kakršnega je očrtal Herwick: genijalen, neprijemljiv, zagrizen, trmast, svest si svoje moči. Jorgan je bil častihlepen in je znal priversti do izvršitve svoje in drugih domisleke. Zamislil je največjo ladjo sveta. Sprejeli so in po-verili Dreamu, da uresniči zamisel. Ta, navdušen za velike stvari, se vrže na delo. Stedi šibka toč-ka, ki jo arhitekt odkrije v svojih računih: pre-velika dolžina ladjinega trupa. Brezglavost uprav-nih svetnikov, ki so se preneglili in povsod ozna-nili gradnjo morskega velikanu, pa jim ni hotelo v glavo, da so njihovi načrti prekrizani.

»Ne,« si je odgovarjal Simon, »Herwick ni mogel te zgodbe iz trte izviti.« Za hip je bil pre-pričan, ter je izgubil zaupanje v ladjo, ki ga je nosila. Kaj se bo zgodilo? Bodo popustile vezi je-klenih plošč, si bo voda utrla pot v središče bro-da? Se bo plovilo udalo med neurjem?

In vendar je Davis sprejel poveljstvo. Ni mu bilo torej ničesar znanega. Je li možno, da ne bi ničesar opazil, ko je vendar sprejel ladjo kmalu po spustitvi v morje in jo opazoval med štirin-dvajseturno preizkušnjo? Ali ne bi ta historija mo-rala priti tudi Davisu do ušes, ko je bil štiri mesece na kopnem in skoro dnevno obiskoval pi-sarne? In — bilo je Simonu, ko da mu je luč po-svetila v zmedo misli — tekmeči niso vedeli zan-jo? To bi bila zanje mastna kost, ko bi le slu-tili! Med vrsticami skrite opazke v dnevnikih bi bile dvignile hrup. Ne bilo bi takega navdušenja za čudoviti parnik, ne navala na Družbine poslo-valnice, potniki si ne bi za drag denar pulili vo-zovnic iz rok.

»To sem preprosto, da se dam tako lepo vjeti v nastavljenost! Spanec beži od mene. Her-wick mi je ukradel te ure počitka.«

Poleg stražnih ur mu je Davis naložil še oskr-bovanje serij ladijskih kart. To delo je bilo tako, da je moral na zemljevidih natančno določiti in označiti svetilnike, njihove signale in znamenja, pa tudi boje in drogove, ki so bila z njimi na-kazana nevarna mesta ob obalah in v pristaniščih. Mesečnik, ki ga je izdajalo admiralsko vodstvo, je nudil mornarjem potrebne podatke.

Čakaje na nastop svoje straže ob šestnajstih se je Simon nameraval lotiti tega posla in se zato napotil v stražno sobo. Ležala je oddaljena nekaj metrov od njegove krmilarne. Osvetljevala so jo štiri velika okna, napol zastrta od zaves. Bila je zavita v tiho in vanjo ni prodrlo šumenje vetra

ter lepih, mlečnobelo spenjenih valov, ki so se gubé videli v dalji.

Na eni strani je bil divan, kjer je Davis pre-ležal ure počitka in kjer je še ostala njegova mor-narska odeja, kakor jo je bil odvrget. Na drugi plati je stala dolga delovna miza, opremljena s plitvimi predali za zemljevide. Na pisalni mizi je ležalo nekaj plovbenih knjig. Na policah so se lo-sketale usnjate signalne svetilke. Zrak je bil moč-no nasičen z vonjem sveže pleskanega lesa.

Simon se je spravil na delo. Ko je listal po knjižici, ki je poleg besedila vsebovala tudi male načrte, se je udil, s kakšno lahkoto je prešel od uverjenosti, da so Herwickove besede resnične, do prepričanja, da so izmišljotine. Smehljaje se je zmaheval z glavjo: »Lažnivec lažnivec!«

Najprej je moral vnesti bojo z nepretrgano svečavo, ki so jo pravkar namestili na nevarni skriti čeri pol milje severozapadno od Cleara. Vzel je kotomer, severnico ter svinčnik in pazljivo ozna-čil točko.

Kako ljub mu je bil njegov poklic! Naučil ga je ceniti molččnost in razmišljanje, ni mu pa jemal radosti dogodivščin. Da je čital v tem zvez-ku mornarskih izrazov, prebiral zemljevide, čutil pod seboj rahlo gibanje ladje in skozi okna gledal neizmerno morskó plan, mu je bilo v čisto in zdravo veselje.

Bil je preprost, kot so čisto mornarji. Ne da bi se zavedal, je stopal po poti, ki je privedla Davisa k osamelosti. Vendar je bilo za protitež njegovi ljubezni do morja nagnenje, ki ga je gojilo do svoje male prijateljice. Res da je bila za borbo z morjem kaj šibka sila, a krog njene slike so se zgoščale in jo krepile vse mor-narjeve sanje. Zelel je samo, da bi jo mogel po-ročiti, je nastaniti v mali sončni hišici in pluti z ladjo, ki se redno vrača na Angleško. Morska zvezda mu bo pomagala uresničiti te sanje.